

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄ ΤΕΥΧΟΣ 35^ο ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003

Το Ξηροκάμπι
Περίοδος Α΄ 1966-1977

Η ΦΑΡΙΣ
Περίοδος Β΄ 1979-1981
Περίοδος Γ΄ 1992-2001
Περίοδος Δ΄ 2002-

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος

Έδρα: Ξηροκάμπι Φάριδος, Λακωνία

Συντακτική επιτροπή: Γεώργ. Θεοφ. Καλκάνης, Θεοδ. Στ. Κατσουλάκος,
Παναγ. Ηλ. Κομνηνός

Επιμελητής έκδοσης: Σταύρ. Θεοδ. Κατσουλάκος,
Συρακουσών 101, Λαμπρινή, Αθήνα, τηλ. 210 2515864

Ταμίας: Ιωάννης Παν. Κονίδης, Ξηροκάμπι, τηλ.: 27310 35029

Ηλεκτρονική επεξεργασία: ευγενική προσφορά των μεταπτυχιακών φοιτητών
του Εργαστηρίου Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος
του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ΦΑΡΙΣ της Δ΄ περιόδου (2002-) ευρίσκεται (και) σε ηλεκτρονική μορφή στο δικτυακό
τόπο:

micro-kosmos.uoa.gr/faris

Ετήσια συνδρομή έντυπης μορφής: εσωτερικού 5€, εξωτερικού 25 \$ Η.Π.Α.

Περιεχόμενα:

Σελ.

<i>Στράτη Α. Σολωμού</i> , Τα "ακραία καιρικά φαινόμενα" και η αμνησία της σύγχρονης κοινωνίας	3
<i>Νίκου Χ. Καπετανάκου</i> , Ο εκ Πολοβίτσας πρίγκιπας Χριστόφορος.....	4
<i>Παναγιώτη Η. Κομνηνού</i> , Ο υδροηλεκτρικός σταθμός Ρασίνας (Ξηροκαμπίου).....	6
<i>Παναγιώτη Γ. Στεργιανόπουλου</i> , Η πρόταση της ΥΔΡΟΒΑΤ δια την κατασκευή Υδροηλεκτρικού εργοστασίου	9
<i>Σωκράτη Π. Βαφάκου</i> , Οι ταξιτζήδες του Ξηροκαμπίου.....	10
<i>Σταυρούλας Δ. Ορφανάκου</i> , Τα παλαιά φορτηγά : Ξηροκάμπι – Αθήνα.....	11
<i>Γιάννη Π. Κονίδη</i> , Του κυνηγού και του ψαρά.....	12
<i>Ευγενίας Ιω. Κονίδη</i> , Κόμμωση και καλλωπισμός των γιαγιάδων μας.....	13
<i>Τάσου Δ. Βολτή</i> , Φθινοπωρινά φύλλα.....	14
<i>Θ. Κ.</i> , Η Παναϊτσα της Κουμουστάς.....	14
<i>Βούλας Πέτρου Κονίδη</i> , Στην παλιά Κουμουστά.....	15
<i>Ντιάνας Θ. Τάρταρη</i> , Παζάρι	15
<i>Νίκου Καπετανάκου (Μύτικα)</i> , Ελάτε, άνθρωποι.	16
<i>Η. Δ. Π. + Η. Γ. Μ.</i> , Της αγοράς.....	16
Επιτυχόντες στα Ανώτατα Ιδρύματα.....	16
Συνδρομές	17
<i>Παναγιώτη Παναγιωτοπούλου</i> , Πένθη: Ιωάννης Π. Κανακάκης (1944-2003).....	17
Τα νέα μας	18
<i>Σωκράτη Π. Βαφάκου</i> , Ευρετήριο Δημοσιευμάτων.....	19

Εξώφυλλο: Ξηροκαμπίτικη πόρτα

Τα "ακραία καιρικά φαινόμενα" και η αμνησία της σύγχρονης κοινωνίας

"Μπάζωνε, μπάζωνε το ποτάμι όσο θέλεις! Αυτά θα τα πάρει πίσω χωρίς προσωρινά μέτρα". Αυτά έλεγε πριν μερικά χρόνια ένας σοφός γέρος απ' τον Αϊ Γιάννη, όταν είδε έναν ευφυή νεολακεδαίμονα να μεγαλώνει το χωράφι του ρίχνοντας μπάζα στον Σκατιά.

Δυστυχώς αυτή η πατροπαράδοτη λαϊκή σοφία, που πέρναγε από παππού σ' εγγόνια και από μάστορα σε παραγιούς, τείνει να χαθεί. Σήμερα η τεχνολογική εμπειρία είναι απείρως μεγαλύτερη, αλλά περιορίζεται στους κύκλους των ειδικών. Το ευρύ κοινό είτε "μορφώνεται" από ανεύθυνους που περιφέρονται στα τηλεκαναλοπαράθυρα, είτε δέχεται τόση πληθώρα πληροφοριών που δεν του επιτρέπει να διακρίνει τα σημαντικά από τα ασήμαντα. Τέτοια περίπτωση είναι και η προσφάτως πολυσυζητημένη "αλλαγή του κλίματος"

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές του καιρού. Οι μεταβολές αυτές όμως δεν είναι πρωτοφανείς. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς πολύ ηλικιωμένος για θυμηθεί τους μεγάλους τίτλους των εφημερίδων της δεκαετίας του 60 που έγραφαν: "Πάλι πνίγηκε το Μπουρνάζι". Πιο κοντά στα χωριά μας, δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από τις διαβόητες κατεβασίες της Κωλοπάνας, του Ξεριά, του Σκατιά και της Μαγουλίτσας. Τα Καλύβια της Σοχάς έχουν πλημμυρίσει δύο φορές (την πρώτη φορά μάλιστα με ανθρώπινα θύματα). Ακόμα και η Ρασίνα, που προστατεύεται κάπως από την βαθιά φυσική της κοίτη, μια φορά κινδύνεψε να ξεχειλίσει όταν ένας μεγάλος κορμός ξεριζωμένου δέντρου παραλίγο να μετατρέψει το γεφύρι σε φράγμα.

Τα χιόνια την άνοιξη δεν είναι συχνά. Δεν είναι όμως μακριά ο Μάρτιος του 1987 που έκαψε όλες τις πορτοκαλιές. Οι πιο παλιοί θυμούνται επίσης ότι μία χρονιά (ίσως προπολεμικά) στις αρχές Μαΐου η ζέστη ήταν τέτοια που έκαψε σχεδόν όλα τα άνθη των ελιών.

Λίγο πιο μακριά από την Ελλάδα. Πόσοι θυμούνται ακόμα την πλημμύρα της Φλωρεντίας το 1966 που συγκίνησε όλη την υφήλιο, διότι κατέστρεψε ανεκτίμητους καλλιτεχνικούς και ιστορικούς θησαυρούς; Λίγοι γνωρίζουν ότι το 1910 "φούσκωσε" ο Σηκουάνας κι έπνιξε ένα μεγάλο μέρος του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένων των σηράγγων του Μετρό (σήμερα όλες οι προσβάσεις και τα ανοίγματα αερισμού μπορούν να κλειστούν υδατοστεγώς μέσα σε λίγες ώρες, διότι η πιθανότητα να ξαναεμφανιστεί αυτό το φαινόμενο σε λίγα χρόνια είναι αρκετά μεγάλη).

Παρ' όλα ακούμε συνεχώς το ίδιο ρεφρέν: "ο καιρός έχει αλλάξει". Πού οφείλεται αυτή η ομαδική αμνησία της σύγχρονης κοινωνίας; Μάλλον στην σχεδόν εξαφάνιση της πατροπαράδοτης ιστορικής και τεχνικής γνώσης, σε συνδυασμό με την μέση περίοδο των ακραίων καιρικών φαινομένων, που συχνά ξεπερνά την μία ή δύο γενεές. Όσοι σπουδάζουν πολιτικοί μηχανικοί μαθαίνουν ότι για τον σχεδιασμό ευαίσθητων έργων που μπορούν να επηρεαστούν από το κλίμα, χρειάζεται να ανατρέξουν σε αρχεία πολλών αιώνων (το γιατί δεν το κάνουν είναι άλλο θέμα).

Χωρίς να συζητάμε για τις μακροχρόνιες αλλαγές κλίματος ή την τοπική επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον (πυρκαγιές, μπαζώματα, κ.λ.π.), τα έντονα καιρικά φαινόμενα που συμβαίνουν κάθε 100 ή 200 χρόνια εξηγούνται πολύ εύκολα. Ας πάρουμε για παράδειγμα ένα ποτάμι που τροφοδοτείται από χείμαρρους τριών ορεινών κοιλάδων. Ας υποθέσουμε ότι η μέση συχνότητα έντονης καταιγίδας σε κάθε κοιλάδα είναι μια φορά στα 5 χρόνια. Επειδή οι δυνατές θερμικές καταιγίδες είναι πολύ τοπικές και σχεδόν τυχαίες, η πιθανότητα να συμβούν ταυτόχρονα και στις τρεις κοιλάδες είναι μια φορά στα 125 χρόνια (δηλαδή 5 x 5 x 5). Αυτό ακριβώς συνέβη πριν μερικά χρόνια στο Grand Bornand της Γαλλίας, όπου ένα ποταμάκι φούσκωσε απότομα, πλημμύρισε ένα κάμπινγκ και έπνιξε περί τα 15 άτομα. Όταν η Κοινότητα έδωσε την άδεια για το κάμπινγκ, κάποιοι παλιοί αντέδρασαν γιατί είχαν ακούσει από τους παππούδες τους ότι το μέρος αυτό είχε κάποτε πλημμυρίσει. Κανείς όμως από το δημοτικό συμβούλιο και τους άλλους κατοίκους δεν τους πίστεψε.

Ας έλθουμε τώρα στις μακροχρόνιες κλιματικές αλλαγές. Ανεξάρτητα από το πολυσυζητημένο "φαινόμενο του θερμοκηπίου", το κλίμα σίγουρα θα αλλάξει, όπως άλλαξε πολλές φορές και στο παρελθόν. Η τελευταία περίοδος παγετώνων έληξε μόλις πριν από περίπου 10.000 χρόνια. Από

τότε υπήρξαν σύντομες ψυχρές και θερμές περιόδους που διήρκεσαν για πολλές δεκαετίες. π.χ., υπάρχουν ιστορικές αναφορές, ότι περί το 1000 μ.Χ. η έλλειψη χιονιού στην Ευρώπη ήταν τόση που τα υψηλά περάσματα των Άλπεων ήταν βατά στο μέσο του χειμώνα. Μήπως ζούμε σήμερα μια τέτοια κλιματική αλλαγή; Μήπως το πιθανολογούμενο "φαινόμενο του θερμοκηπίου" έχει ήδη αρχίσει να γίνεται αισθητό; Δυστυχώς, η σύγχρονη επιστήμη αδυνατεί να το επιβεβαιώσει ή να το διαψεύσει. Αυτά που ακούγονται και διαβάζονται κατά καιρούς στα ΜΜΕ συχνά στερούνται σοβαρότητας. Το χειρότερο είναι ότι επαναλαμβάνονται από ειλικρινείς ανθρώπους που έχουν αγαθές οικολογικές προθέσεις και πιστεύουν ότι έτσι θα φρενάρουν κάπως την αλόγιστη καταστροφή του πλανήτη μας από το άνθρωπο. Μήπως, εάν φωνάζουμε "βοήθεια ο λύκος" μόνο και μόνο για να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη, δεν θα μας πιστεύει κανείς όταν ο λύκος θα είναι πράγματι εδώ; Αυτό συνέβη στην κεντρική Ευρώπη προ δεκαπενταετίας, όταν τα δάση καταστρέφονταν με ταχύ ρυθμό. Η ατμοσφαιρική μόλυνση (όξινες βροχές) ήταν μία από τις αιτίες αλλά όχι η μοναδική. Το φαινόμενο οφειλόταν κυρίως σ' ένα παράσιτο. Εστιάζοντας όμως μόνο στην ατμοσφαιρική μόλυνση, οι διάφορες οικολογικές οργανώσεις έχασαν την αξιοπιστία τους και σήμερα που η μόλυνση εξακολουθεί να καταστρέφει τα δάση, με αργότερο ρυθμό, κανείς δεν τις ακούει.

Τι να κάνουμε λοιπόν; Να μην αντιδράσουμε στην πιθανή αλλαγή του κλίματος του πλανήτη μας; Βεβαίως πρέπει ν' αντιδράσουμε πιέζοντας του πολιτικούς που κυβερνούν αυτή την χώρα. Αλλά πρώτα απ' όλα ας μην ξεχνάμε την τοπική καθημερινή καταστροφή του περιβάλλοντος. Οι πυρκαγιές, το συνεχές τσιμέντωμα γης, η εντατική βοσκή, η σπατάλη νερού και η μόλυνση των υπογείων υδάτων, ίσως φέρουν τεράστια προβλήματα πολύ νωρίτερα από το «θερμοκήπιο».

Υ.Γ. Παρακαλούνται όσοι θυμούνται ή έχουν ακούσει από τους πιο παλιούς ή κατέχουν ιστορικές αναφορές για ασυνήθιστα καιρικά και γεωλογικά φαινόμενα στην περιοχή μας, να τα στείλουν στην σύνταξη της Φάριδος ή κατ' ευθείαν στον υπογράφο (e-mail: stratis.solomos@bluewin.ch).

Γενεύη, Ελβετία

Νίκου Χ. Καπετανάκου

Ο εκ Πολοβίτσας πρίγκηπας Χριστόφορος

Πέρασαν περίπου πέντε χρόνια από τότε που έφυγε από κοντά μας, έρημος και μόνος ο «πρίγκηπας της Πολοβίτσας Χριστόφορος ή Φόρης και κατά τις δημοτικές γραφές Χριστόδουλος». Του έγιναν τιμές «τοπικού άρχοντα». Στην κηδεία του πολύς κόσμος, προεξάρχοντας του Μητροπολίτη Σπάρτης, του Δημάρχου και άλλων επισήμων.

Ήταν γιος της Αθηνάς, κόρης της γρηα-Μηλιδόνας. Πριν εβδομήντα ένα χρόνια, τότε που η Αθηνά έμενε με τη μάνα της σε μια χαμοκέλλα στην Πολοβίτσα, νέα κι αφράτη κοπελίτσα, με λευκό προσωπάκι και γεμάτο χυμούς κορμάκι – κοινώς ελαφρούλα – δεν άντεξε και υπέκυψε στα ερωτικά τεχνάσματα κάποιου απ' τ' αψηλά της Πολοβίτσας νέου, άγνωστου τότε και σήμερα, όπως λένε...

Και ξάφνου ένα ανοιξιάτικο πρωινό ακούστηκε «κλάμα μωρού» στη χαμοκέλλα της γρηα-Μηλιδόνας. Γεννήθηκε ο Χριστόφορος, άλλως Χριστόδουλος, χωρίς καμιά βοήθεια παρά μόνο της μάνας του και της γιαγιάς του. Δεν είχε στήριξη πατέρα... γιατί ήταν άγνωστος εδώ ή στα ξένα. Ούτε η Αθηνά ήξερε... ούτε η γιαγιά.

Παιδάκι γύριζε μόνο του στα δρομάκια του χωριού, παίζοντας με τις γιδούλες, τις κοτούλες, τρώγοντας ό,τι του έδιναν. Ήταν κι αυτός γραφικός και ελαφρός νοητικά. Δεν πήγε ποτέ σχολείο. Έκανε θελήματα. Επέζησε σ' όλα τα δύσκολα χρόνια της Κατοχής, του αντάρτικου και όλων των κοινωνικών κρίσεων. Ο καιρός περνούσε... Η γρηά Μηλιδόνα πέθανε κι έμεινε η Αθηνά μόνη της με τον Φόρη στην χαμοκέλλα, χωρίς κανένα στήριγμα παρά μ' ένα καντηλάκι αναφτό σε μια χάρτινη εικόνα της Παναγιάς της Ελεούσας.

Αργότερα πέθανε κι η Αθηνά άκλαυτη, χωρίς τάφο, χωρίς κανέναν να την θυμάται ή να την μνημονεύει.

Μόνο ο Θεός και η Παναγία η Ελεούσα πρέπει να την έχουν κοντά τους και να την ζεσταίνουν στη θεία αγκαλιά τους.

Ο Φόρης έμεινε μόνος και εγύριζε πέρα δώθε, με ένα ξεροκόμματο, σαν δαρμένο πουλί... αδέσποτο. Έμενε μόνος του στη χαμωκέλλα του, κοιμόταν χάρω σε μια κουρελού δίπλα σε μια σπασμένη καρέκλα. Ήταν στο έλεος παντός καιρού. Τη νύχτα του την πέρναγε τρέμοντας από το κρύο, κάτω από ένα λυχνάρι που έκαιγε όσο είχε λάδι. Πέρναγες νύχτα απ' έξω κι άκουγες το κλάμα της μοναξιάς του. Παναγιά μου φώναζε... Σ' έπιαναν τα δάκρυα στο άκουσμα των λυγμών του. Κι όμως κάθε Κυριακή ερχόταν στην εκκλησία του Αϊ-Γιώργη με καθαρό πουκάμισο και παντελόνι πλυμένο και ξυρισμένος. Καλημέριζε όλους, άκουγε προσεκτικά τη λειτουργία, κοινωνούσε πρώτος, έπαιρνε αντίδωρο και φιλούσε ευλαβικά το χέρι του παπά.

Καθόταν για λίγο στον αυλόγυρο της εκκλησίας, αγνάντευε κατά τον κάμπο με βλέμμα όλο ελπίδα. Ροβολούσε μετά κατά του Παντελή το μαγαζί κι εκεί τον κερνούσαν κανένα κρασάκι με μεζέ. Το μοναδικό κρέας που έτρωγε κάθε εβδομάδα. Το αδύνατο πρόσωπο του έλαμπε. Ίσως ήταν η μόνη ευτυχισμένη του στιγμή. Η στιγμή της κάθε Κυριακής.

Με τα χρόνια η Πολοβίτσα άδειαιζε σιγά σιγά. Άλλοι πέθαναν, άλλοι έφυγαν στις πόλεις και στα ξένα. Οι άνθρωποι της Κυριακής λιγότευαν στην εκκλησία και στου Παντελή. Τελικά έμειναν τρεις κι ο κούκος, όπως λέει ο λαός.

Οι ευτυχισμένες Κυριακές του Φόρη σταμάτησαν. Η μοναξιά του στην Πολοβίτσα έγινε δυσβάστακτη και η επιβίωσή του προβληματική. Το ένστικτο του για φυγή μεγάλωνε. Ήθελε να φύγει κάπου αλλού σε άλλο μέρος. Κοιτούσε τον κάμπο. Εκεί έβλεπε το μέλλον του. Μα δίσταζε να κατέβει στο άγνωστο... Μόνο τα βουνά του και τα ρουμάνια του τον ήξεραν... και τα ήξερε...

Προτού φύγει για τον κάμπο – τριάντα χρόνια πριν – ανέβαινα από του «Διαβολογένη» – κτήμα μου στον κάμπο – τον παλιό δρόμο της Πολοβίτσας κάτω από τον Πύργο του γιατρού του Ξανθάκου. Ήταν καλοκαίρι. Ιούλιος μήνας. Μία το μεσημέρι. Ντάλα η ζέστη. Ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι. Πίσω από μια στροφή ακούστηκε μία απόκοσμη φωνή μέσα στη μεσημεριανή κάψα. Αχ μάνα μου... Γιατί με γένναγες!!! Ήταν τόσο βαθύ το παράπονο που ανατρίχιασα και σταυροκοπήθηκα φτάνοντας στη στροφή.

Είδα τον Χριστόφορο λουσμένο στον ιδρώτα, το πρόσωπό του κατακόκκινο να κάθεται σε μια καφή πέτρα να κοιτάει με βλέμμα απλανές τ' άσπρο του ουρανού και με βαθύ λυγμό να ξαναλέει. Αχ, μάνα μου, γιατί μ' έκαμες;;;

Τον πήρα από το χέρι, τον σήκωσα, του έδωσα ένα αχλάδι και συνήλθε. Τον έφερα στο χωριό, στη χαμωκέλλα του...

Μετά δεν τον ξαναείδα στην Πολοβίτσα. Μου είπαν ότι κατέβηκε στον κάμπο στο Ξηροκάμπι. Το ένστικτο της επιβίωσης και της αλλαγής ενίκησε. Τον έσπρωξε κατά κει.

Έμενε σ' ένα δωμάτιο που του έδωσε ένας σπλαχνικός Ξηροκαμπίτης, κάνοντας θελήματα επιβίωσης. Ήταν ο μετανάστης του κάμπου. Η Θεία Πρόνοια δεν τον εγκατέλειψε.

Ακούστηκε ότι παντρεύτηκε, μέσα σε μια παραζάλη κωμικής ή κοροϊδευτικής συνοδείας... Τι έγινε ο γάμος; Δεν ακούστηκε τίποτε.

Η ζωή του κυλούσε πάλι στον ίδιο ρυθμό. Μοναξιά χωρίς μιας γυναικείας ζεστασιάς, οικογενειακής ή έστω μητρικής. Τα θελήματά του όμως εξυπηρετούσαν την τοπική κοινωνία. Ασκούσε κοινωνικόν έργον. Η προσφορά του ήταν μεγάλη. Γι' αυτό έχαιρε εκτιμήσεως από την τοπική κοινωνία.

Στα εβδομήντα ένα του χρόνια, ένα πρωινό η πόρτα του δεν άνοιξε. Δεν βγήκε έξω. Είχε πεθάνει από ανακοπή καρδιάς. Έτσι είπαν οι γιατροί.

Υπήρξε στη ζωή του ΕΣΧΑΤΟΣ. Στο τέλος έγινε ΠΡΩΤΟΣ. Έγινε λαϊκός ΠΡΙΓΚΗΠΑΣ. Επαληθεύθηκαν οι ευαγγελικές ρήσεις: «Οι πρώτοι έσονται έσχατοι και οι έσχατοι πρώτοι» και «μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι, διότι αυτοίς έσεται η βασιλεία των ουρανών».

Ο Χριστόφορος ή κατά τις επίσημες γραφές Χριστόδουλος, επήγε εις τον Δημιουργόν του και θα είναι – όπως πιστεύω – ο μόνος που θα μπορεί να κοιτάξει κατάματα ΤΟΥΤΟΝ καθήμενος εκ δεξιών ΤΟΥ. Αυτή η τιμή είναι η καταξίωση του Χριστόφορου στη γη.

Πολοβίτσα, 1-9-2003

Ο υδροηλεκτρικός σταθμός Ρασίνας (Ξηροκαμπίου)

Λόγω του ενδιαφέροντος του θέματος, το περιοδικό μας δημοσιεύει άρθρο του δικηγόρου Παναγιώτη Κομνηνού και έγγραφη απάντηση προς το Δήμο Φάριδος του δημοτικού συμβούλου Παναγιώτη Στεργιανόπουλου, που αναφέρονται στον υδροηλεκτρικό σταθμό Ρασίνας-Ξηροκαμπίου.

Άρθρο*: Παναγιώτη Η. Κομνηνού

Ξηροκάμπι, 20/9/03

«Η κατασκευή κάθε μεγάλου έργου ή και μικρού ακόμη, ιδιωτικού ή δημοσίου, παρουσιάζει πολλές φορές πέρα από τις θετικές και αρνητικές παραμέτρους.

Ο ΜΥΗ (μικρός υδροηλεκτρικός) σταθμός Ξηροκαμπίου δε θα μπορούσε, από την πλευρά αυτή, να αποτελέσει την εξαίρεση του πιο πάνω κανόνα και γι' αυτό πολύς λόγος γίνεται αν πρέπει ή όχι να κατασκευαστεί.

Ο ΤΟΕΒ Ξηροκαμπίου, στον οποίο ανήκει κατά το νόμο η διαχείριση των νερών του ποταμού ΡΑΣΙΝΑ, όσων απομένουν μετά την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης του οικισμού Ξηροκαμπίου, έχει πάρει ξεκάθαρη θέση και ομόφωνα τόσο το Δ.Σ., όσο και η 20μελής διοικούσα επιτροπή έχουν ταχθεί υπέρ του έργου. Μαζί τους ενεργά πορεύεται και μεγάλος αριθμός κατοίκων του Ξηροκαμπίου. Αντίθετα, το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Φάριδος παλινδρομεί, αρνούμενο με διάφορες προφάσεις να πάρει θέση υπέρ του έργου. Ομοίως, αντίθετοι στο έργο ή στον τρόπο που προτείνεται η κατασκευή του είναι και αρκετοί κάτοικοι του Ξηροκαμπίου, οι οποίοι, από διαφορετικές αφετηρίες εκκινούντες, στο τέλος συμπορεύονται.

Πριν ασχοληθούμε με τις εκατέρωθεν απόψεις, για τις οποίες η αναμενόμενη αντιπαράθεση διεξάγεται κόσμια, με εξαίρεση κάποιους θορυβοποιούς που επεχείρησαν να αμαυρώσουν την έννοια του διαλόγου (και όχι μόνο) με ποινικά διωκόμενες πράξεις, θα πρέπει να επισημανθούν οι δύο όψεις του έργου, από τις οποίες η μια έχει να κάνει με την προστασία του περιβάλλοντος και η άλλη με τα οφέλη, που θα προκύψουν από την εκτέλεση του έργου.

Με δεδομένο και αποδεκτό τον κανόνα πως από την εκτέλεση ενός έργου προκύπτουν όχι μόνο θετικά αλλά και αρνητικά, θα πρέπει και στην περίπτωση του ΜΥΗ σταθμού Ξηροκαμπίου, αν πραγματικά θέλουμε να καταλήξουμε σε ασφαλή κατά το δυνατόν συμπεράσματα, να επισημάνουμε τα αρνητικά και να τα σταθμίσουμε με τα αναμενόμενα θετικά. Να δούμε τι όφελος θα έχουμε και τι ζημία θα υποστούμε και αν, πάντα στην περίπτωση μας, είναι η ζημία δυσβάσταχτη με επιπτώσεις σοβαρές, τότε ναι, να μη γίνει ο ΥΗ σταθμός, και όλοι οι υπέρ του έργου τασσόμενοι να προσχωρήσουμε στην αντίθετη άποψη και όλοι μαζί να σταθούμε ανθρώπινο εμπόδιο στην κατασκευή του. Τελικά η ζυγαριά υπέρ τίνων απόψεων κλίνει;

Οι υποστηρίζοντες την εκτέλεση του έργου βάζουν στη ζυγαριά επιχειρήματα, που έχουν να κάνουν τόσο με την περιβαλλοντική όσο και με την οικονομική πλευρά του θέματος. Έτσι: 1) αρχικά λαμβάνουν υπόψη τη Κοινοτική Οδηγία 2001/77/ΕΚ, σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα θα πρέπει ως το 2010 να πετύχει το στόχο του 20,1% για τη συμμετοχή των ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) στην ηλεκτροπαραγωγή της χώρας, με αυτονόητο στόχο τη μείωση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας που αφορά όλους μας, διαφορετικά από το 2010 και μετά ή θα πρέπει τα δικαιώματα των επιπλέον εκπομπών CO₂ (διοξειδίου του άνθρακος) να τα αγοράσει από άλλες χώρες ή θα υποστεί κυρώσεις (38 δις δρχ. το χρόνο). Ας σημειωθεί

---

* Το άρθρο δημοσιεύτηκε πρωτοσέλιδο αρχικά στην ημερήσια εφημερίδα της Σπάρτης «ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ» στο φύλλο της 20.9.03 και ακολούθως στην εφημερίδα «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ» στο φύλλο της 2.10.03. Στις ίδιες εφημερίδες έχουν δημοσιευτεί άρθρα του Π. Κομνηνού σε σχέση με τη μόλυνση της ατμόσφαιρας και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ειδικότερα στην εφημερίδα «ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ» και στο φύλλο της 4.5.2001 δημοσιεύτηκε πρωτοσέλιδο άρθρο του με τίτλο «ΧΑΘΗΚΑΝ ΟΙ ΕΛΠΙΔΕΣ ΤΟΥ ΚΙΟΤΟ;» με αναφορά στη παγκόσμια διάσκεψη για την προστασία του περιβάλλοντος, που έγινε στην πόλη ΚΙΟΤΟ της Ιαπωνίας και στην άρνηση των ΗΠΑ για επικύρωση της σχετικής συμφωνίας για μείωση των ρύπων της ατμόσφαιρας (συμφωνία που πρόσφατα αθετήθηκε και από τη Ρωσία). Ομοίως στην εφημερίδα «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» και στο φύλλο της 20.9.2001 δημοσιεύτηκε πρωτοσέλιδο άρθρο του με τίτλο «ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ» με αναφορές στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην αδικαιολόγητη, κατά την άποψή του, πολεμική κατά της εγκατάστασης αιολικών πάρκων στη Λακωνία.

Το άρθρο του Π. Κομνηνού αναδημοσιεύεται από την ημερήσια εφημερίδα της Σπάρτης «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ», στο οποίο περιέχεται και εισαγωγικό σχόλιο του δ/ντή της εφημερίδας περί επικοινωνίας του μετά του Δημάρχου Φάριδος, κ. Π. Παναγιωτουνάκου, του Προέδρου του ΤΟΕΒ Ξηρ/μπίου κ. Π. Παυλούνη και των προηγούμενων προέδρων της πρώην Κοινότητας Ξηρ/μπίου κ. Κων. Αραχωβίτη και κ. Δημ. Ξηροπόδη και δηλώσεις τούτων για την αναγκαιότητα εκτέλεσης του Υ/Η σταθμού της Ρασίνας.

πως στη χώρα μας οι εκπομπές αερίου του θερμοκηπίου το 2000 έφτασαν 133,8 εκατ. ισοδύναμους τόνους από 104,4 εκατ. τόνους του 1990 και μέχρι το 2010 προβλέπεται αύξηση των εκπομπών CO₂ περίπου κατά 35%. Οι εκπομπές CO₂ στην ατμόσφαιρα προέρχονται κύρια από την καύση ορυκτών καυσίμων για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος (βλ. π.χ. σταθμός της γειτονικής μας Μεγαλόπολης από τον οποίο οι ρύποι κατακλύζουν καθημερινά και τη Λακωνία), και αν δεν ληφθούν μέτρα με τις ΑΠΕ, τότε σε λίγα χρόνια και μεις εδώ στη Λακωνία θα έχουμε σοβαρό πρόβλημα και ακόμη σοβαρότατο τα παιδιά μας. Και θα λύσει το πρόβλημα το ΥΗ έργο Ξηροκαμπίου; Λένε ειρωνικά οι αντιτιθέμενοι στην κατασκευή του. Ασφαλώς όχι, λέμε εμείς, αλλά θα συμβάλει κι αυτό στην αντιμετώπιση του προβλήματος, όπως το ίδιο θα μπορούσε να συμβεί και με τα αιολικά πάρκα της Λακωνίας, την κατασκευή των οποίων άκριτα κάποιοι εμποδίζουν και οι οποίοι ασφαλώς μελλοντικά θα λογοδοτήσουν στην τοπική ιστορία. (Συγκριτικά αναφέρουμε πως στη χώρα μας στο διάστημα 2000-2001 εγκαταστάθηκαν 167 MW αιολικά πάρκα, ενώ το 2002 μηδέν. Αντίθετα στη Γερμανία μέχρι και το 2002 εγκαταστάθηκαν πάνω από 10.000, ενώ στην Ιταλία και Ισπανία μόνο το έτος 2002 εγκαταστάθηκαν 308 και 933 αντίστοιχα).

Το πιο πάνω επιχείρημα ότι με την κατασκευή του ΥΗ σταθμού Ξηροκαμπίου εκτός των άλλων θα υπάρξει και συμβολή στη μείωση των ρύπων της ατμόσφαιρας, για μας είναι λόγος ελκυστικός, που συνάδει με τη φιλοσοφία του μέσου κοινωνικού ανθρώπου και με τις αγωνίες του για το μέλλον όχι μόνο του τόπου του αλλά ολόκληρου του πλανήτη. Η άλλη πλευρά τι λέει; Στις κατασκευές κτιρίων να γίνονται σωστές μονώσεις, ώστε να γίνεται εξοικονόμηση ενέργειας με συνακόλουθο τη μείωση των ρύπων...!

2) Λένε οι υπέρ του έργου: το νερό είναι αγαθό κοινωνικό και εφ' όσον στο ελάχιστο δεν θα βλάψει το τοπικό συμφέρον, ας το χρησιμοποιήσουμε και υπέρ της κοινωνίας. Όχι λέει η άλλη πλευρά. Το νερό είναι αγαθό τοπικό και ανήκει αποκλειστικά στην τοπική κοινωνία. Είναι αγαθό του Ταυγέτου και ανήκει σ' αυτόν. (Δίλημμα λαϊκίστικο που τεχνηέντως ανάγεται σε επικίνδυνη τοπικίστικη ιδεολογία προς εντυπωσιασμό και μόνο).

3) Με την κατασκευή του έργου λένε οι πολέμοί του: θα προσβληθεί το τοπικό οικοσύστημα και θα νεκρωθεί το ποτάμι. Απαντούν οι υπέρμαχοι: καμία ζημία δε θα προκληθεί, αλλ' αντίθετα θα υπάρξει όφελος και τούτο διότι: κάθε χρόνο από τον Ιούνιο και μέχρι περίπου τον Οκτώβριο ο ΤΟΕΒ Ξηροκαμπίου θέτει σε λειτουργία τη δέση της Κουμουστάς και όλο το νερό του ποταμού με επιφανειακό (αποσαθρωμένο σήμερα) τσιμέντινο αγωγό μεταφέρεται στην υδατοδεξαμενή, που βρίσκεται σε απόσταση 2,5-3 χιλιόμετρα στη θέση «Μπαρμπανίτσα», για τροφοδοσία του υπογείου αρδευτικού έργου Ξηροκαμπίου, το οποίο συντηρεί και αναδεικνύει στον κάμπο του Ξηροκαμπίου ένα νέο και δυναμικό οικοσύστημα χιλιάδων στρεμμάτων. Από τη δέση της «Κουμουστάς» και κάτω, δεκαετίες τώρα, το ποτάμι παραμένει κυριολεκτικά νεκρό. Τους ίδιους μήνες και μάλιστα μετά την κατασκευή της νέας υδατοδεξαμενής το ποτάμι, που διέρχεται από το τμήμα του περίφημου φαραγγιού του ΑΝΑΚΩΛΟΥ, είναι κι αυτό νεκρό. Οι περίφημες «λούμπες» (μικρές ποταμίσιες λίμνες) που όλοι οι Ξηροκαμπίτες μάθαιναν κολύμπι από τα παιδικά τους χρόνια – η Μεγάλη και η Μικρή ΚΟΜΗΝΗ, το ΠΟΛΗΜΙ κ.ά., εκεί που παλιά γινόταν πανηγύρι όλες τις ημέρες του καλοκαιριού, τώρα δεν έχουν νερό και στο γύρο χώρο «ούτε πουλί πετούμενο». Η προβλεπόμενη θέση της δέσης του ΥΗ σταθμού θα γίνει στη θέση «ΠΑΝΑΪΤΣΑ», 2,5 χιλιομ. περίπου δυτικότερα της δέσης «ΚΟΥΜΟΥΣΤΑΣ». Από εκεί η αναγκαία για τη λειτουργία του ΥΗ σταθμού ποσότητα νερού, που από το νόμο δεν μπορεί να είναι ανώτερη των 2/3 της συνολικής ποσότητας του υπάρχοντος νερού, θα μεταφέρεται με υπόγειο αγωγό, στο χώρο όπου θα κατασκευαστεί το μικρό εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος ακριβώς δίπλα στην υδατοδεξαμενή της «ΜΠΑΡΜΠΑΝΙΤΣΑΣ» και ακολούθως το νερό τον μεν χειμώνα θα πέφτει στο ποτάμι, ενώ το καλοκαίρι στην υδατοδεξαμενή του ΤΟΕΒ. Το υπόλοιπο 1/3 της καλοκαιρινής ποσότητας του νερού θα συνεχίζει την πορεία του στο ποτάμι, όχι μειούμενο αλλά διαρκώς αυξανόμενο, από το προστιθέμενο σ' αυτό νερό άλλων πηγών, που υπάρχουν κάτω από τη δέση της «ΠΑΝΑΪΤΣΑΣ» και μέχρι τη δέση της «ΚΟΥΜΟΥΣΤΑΣ», οπότε και επειδή η τελευταία εκ των πραγμάτων θα τεθεί εκτός λειτουργίας, το νερό θα κατέρχεται ελεύθερο και το προαναφερθέν άνυδρο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες τμήμα του ποταμιού, θα έχει νερό, χωρίς να ισχυριζόμαστε πως θα είναι τεράστια η ποσότητά του. Πάντως, το ποτάμι σε μεγάλο τμήμα του και μάλιστα κατά μήκος του δρόμου προς Κουμουστά, θα έχει νερό προς όφελος του περιβάλλοντος, των ζώων και των ανθρώπων.

4) Λένε υποθετικά οι πολέμοι της κατασκευής του έργου: θα διαταραχθεί ο υδροφόρος ορίζοντας της περιοχής Ξηροκαμπίου. Απαντούν οι υπέρμαχοι, μα πώς είναι δυνατόν να συμβεί αυτό, αφού το ποτάμι χειμώνα – καλοκαίρι θα έχει νερό και μάλιστα σε μεγαλύτερο μήκος από πριν, καθ' όσον ακόμη και αυτή η μείωση τούτου αρχικά κατά τα 2/3 στη δέση της «ΠΑΝΑΪΤΣΑΣ» κατά την καλοκαιρινή περίοδο θα αναπληρούται από το προαναφερθέν προστιθέμενο νερό, λαμβανομένων υπόψη και των μεγάλων ποσοτήτων νερού των χειμερινών περιόδων;

5) Λένε οι αντιτιθέμενοι: θα προκληθούν ζημιές στον περιβάλλοντα χώρο. Ο αντίθετος ισχυρισμός είναι πως καμία σοβαρή ζημία δε θα γίνει. Ούτε δένδρα θα κοπούν, ούτε βράχοι θα αποκολληθούν. Ο σιδερένιος

αγωγός διαμέτρου 0,80 μ. θα είναι υπόγειος και όπου τούτο είναι αδύνατο, όπως λ.χ. δρόμοι σε βραχύωδη τμήματα, θα σκαφτεί ο βράχος και, μετά την τοποθέτηση του αγωγού, θα κλειστεί το άνοιγμα με πέτρινο κτιστό τοίχο. Και ακόμη οι ηλεκτροφόροι αγωγοί δε θα διέλθουν από το φαράγγι του ΑΝΑΚΩΛΟΥ. Έτσι τουλάχιστον προβλέπει η εγκριθείσα από το ΥΠΕΧΩΔΕ περιβαλλοντική μελέτη.

6) Λένε οι τασσόμενοι υπέρ του έργου (το οποίο ας αναφερθεί θα στοιχίσει 800-900 εκατ. δρχ. – εκ των οποίων το ποσοστό επιδότησης από Ε.Ε. ανέρχεται σε 40% – θα χρησιμοποιηθούν τοπικά συνεργεία κατά το πλείστον για την κατασκευή του και ο μόνιμος ηλεκτρολόγος, ίσως και ένας εργάτης, θα είναι εκ της περιοχής Ξηροκαμπίου) πως εκτός από το προβλεπόμενο από το νόμο ποσοστό 5%, που η εταιρεία εκμετάλλευσης του έργου θα καταβάλλει κάθε χρόνο μέσω της ΔΕΗ προς το Δήμο Φάριδος εκ των εσόδων της, η ίδια εταιρεία δέχεται να δεσμευτεί νομικά για την εκτέλεση έργων ή χρηματοδότηση τοπικών δραστηριοτήτων, αξίας άνω των 300.000.000 δρχ., πλέον της ωφέλειας του ΤΟΕΒ εκ της χρήσεως του κλειστού αγωγού για τη μεταφορά του νερού στην υδατοδεξαμενή ΜΠΑΡΜΠΑΝΙΤΣΑΣ, σε αντικατάσταση του υπάρχοντος ανοικτού, από-σαθρωμένου και επικίνδυνου τσιμέντινου αγωγού, καθ' όσον η εκ των πραγμάτων επιβαλλόμενη κατασκευή νέου αγωγού μέσα στα επόμενα 2-3 χρόνια έχει προϋπολογιστεί πως θα υπερβεί τα 150.000.000 δρχ. Τι λένε οι περισσότεροι αντιτιθέμενοι; Λένε αβασάνιστα: δε μας ενδιαφέρουν τα ωφελήματα (λες και πως 10-20 άνθρωποι, που ισχυρίζονται πως «κέκτηνται το αλάθητον», μπορούν να γίνουν μόνοι διαχειριστές του πλούτου μίας τοπικής κοινωνίας).

7) Λένε κάποιοι άλλοι εκ των αντιτιθεμένων: να γίνει το έργο, αλλά όχι από ιδιωτική εταιρεία, αλλά από το Δήμο Φάριδος ως δημοτική επιχείρηση. Καλή η ιδέα, κατά την άλλη πλευρά. Αλλά ο Δήμος Φάριδος μέχρι τώρα καμία θέση δεν έχει πάρει υπέρ του θέματος. Ίσως διότι αυτού του είδους τα έργα απαιτούν τεχνολογία, τεχνογνωσία, κατάλληλο προσωπικό και υψηλό οικονομικό κόστος κατασκευής, λόγοι που μάλλον δικαιολογούν τη μη συμμετοχή και άλλων και μάλιστα μεγάλων Δήμων της χώρας σε ανάλογα «ρίσκα».

8) Ισχυρίζονται πάλι κάποιοι λίγοι εκ των αντιτιθεμένων στο έργο: να ερευνήσουμε αν υπάρχουν άλλοι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες και να αξιώσουμε πλείονα οικονομικά ωφελήματα. Απαντά η άλλη πλευρά. Μα πέρασαν κατά καιρούς κάποιοι και δεν έδειξαν ενδιαφέρον, άλλωστε η υποψήφια ανάδοχος του έργου εταιρεία, ενδιαφέρθηκε από μία τριετία πριν (κατά τις δηλώσεις εκπροσώπων της) και ήδη από πληροφορίες μας έχει πετύχει έγκριση του έργου από την αρμόδια Αρχή, που είναι η Ρ.Α.Ε. (Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας).

Αυτά είναι τα εκατέρωθεν επιχειρήματα ή εν πάση περιπτώσει τα επιχειρήματα της πλευράς που κλίνει υπέρ της εκτέλεσης του έργου και κάθε καλόπιστος πολίτης ας τα βάλει στη ζυγαριά και ας βγάλει τα συμπεράσματά του.

Ανεξάρτητα όμως αν η επιχειρηματολογία όσων τασσόμεθα υπέρ της εκτέλεσης του ΥΗ Σταθμού Ξηροκαμπίου είναι η σωστή και ανεξάρτητα αν η ζυγαριά κλίνει υπέρ μας ή όχι, ειλικρινά αδυνατώ να εννοήσω την τακτική και τη συμπεριφορά κάποιων, λίγων ευτυχώς συγχωριανών μας, οι οποίοι στις συναντήσεις μας για διάλογο υπέρ του έργου ή μη (η άλλη πλευρά έφτασε να δραστηριοποιηθεί και «ανησυχούντες» πολίτες ακόμη και από τις περιοχές Ζάρακα – Πελλάνας – Καρυών κ.ά.) προσέβαλαν σκαιώς και τον υπογράφοντα το παρόν, χυδαιολογώντας και σε βάρος του και απαξιώνοντας κάθε έννοια διαλόγου, οσάκις ως απλός πολίτης, αλλά και ως νομικός σύμβουλος του ΤΟΕΒ Ξηροκαμπίου και του κ. Δημάρχου Φάριδος, από τους οποίους ουδέποτε αξίωσε την ελαχίστη αμοιβή, προσπαθούσε διακοπτόμενος με αποδοκμασίες να αναφερθεί στα πιο πάνω υπέρ του έργου επιχειρήματα. Ο εκχυδαϊσμός υπερέβη κάθε όριο, όταν σε επήκοο δεκάδων συμπολιτών μας αυτοί οι λίγοι οικολογούντες και μη, αρνητές των πάντων, οι οποίοι ουδεμία στην πραγματικότητα σχέση έχουν με την οικολογία και με την καλώς εννοούμενη πρόοδο του τόπου μας αναφέροντο, άλλοτε με υπονοούμενα και άλλοτε απερίφραστα, σε «διαπλεκόμενα (οικονομικά σίγουρα) συμφέροντα», σε «χέρια κάτω από το τραπέζι», «σε αναξιόπιστο δικηγόρο», σε «βιαστί-κούς να κλείσουν τη σύμβαση», σε «πουλημένους» κ.ά.

Επειδή, και όσο αφορά σε μένα, η μέχρι τώρα οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική μου πορεία έχει υπάρξει άψογη, τιμώντας την οικογένειά μου, τιμώντας την ιδιότητα και το λειτούργημα του δικηγόρου Σπάρτης, τιμώντας τους κόπους μου και την προσφορά μου ως αντιπροέδρου της τότε Κοινότητας Ξηροκαμπίου, ως κοινοτικού συμβούλου για 18 χρόνια, ως άμισθου προέδρου του Δ.Σ. του Νοσοκομείου Σπάρτης για έξι (6) χρόνια και ως γραμματέα της Νομαρχιακής Επιτροπής ΠΑΣΟΚ Λακωνίας για 13 χρόνια, δηλώνω προς αυτούς που, λόγω ανυπαρξίας σοβαρών επιχειρημάτων και ανικανότητάς τους για κόσμια αντιπαράθεση, επέλεξαν για αντίλογο την «γκαιμπελιστική» μέθοδο της κατασυκοφάντησης, ταπεινώνοντας έτσι βανάουσα τον τοπικό πολιτισμό μας, πως μπορεί να μην κατέφυγα εναντίον τους στα ποινικά δικαστήρια, για λόγους που έκρινα πως έτσι έπρεπε να πράξω, πλην όμως τους καθιστώ γνωστό πως τούτο δεν αναιρεί το δικαίωμά μου να τους θεωρώ κοινούς συκοφάντες και συνακόλουθα υπόλογους απέναντί μου.

Απάντηση: Παναγιώτη Γ. Στεργιανόπουλου

ΠΡΟΣ: Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου ΦΑΡΙΔΟΣ, Ξηροκάμπι Λακωνίας
Κοινοποίηση: Υπουργείο Γεωργίας – Δ/ση Εγγείων Βελτιώσεων ΥΠΕΧΩΔΕ
Ε.Ε. Βρυξέλλες, ΒΕΛΓΙΟΝ, Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων.

ΑΠΟ: Π. Γ. Στεργιανόπουλο, Οικονομολόγο,
Καθηγητή Πανεπιστημίου ΗΠΑ (Ret), Δ. Σύμβουλο*.

Ξηροκάμπι τη 16^η Ιουλίου 2002

ΘΕΜΑ: Η πρόταση της ΥΔΡΟΒΑΤ δια την κατασκευή Υδροηλεκτρικού εργοστασίου

Κύριοι,

Η προς συζήτηση πρότασή μας, και μετέπειτα αποσυρθείσα, σχετικά με την δημιουργία υδροηλεκτρικού έργου χρησιμοποιώντας ύδατα εκ πηγών του Ταυγέτου, είναι άξια πάσης προσοχής. *Η ιδέα αυτή καθ' εαυτή είναι άριστη και τα υποπαράγωγά της ακόμα πιο αρεστά.* Εκείνο για το οποίο πρέπει να είμεθα άκρως προσεκτικοί είναι το πώς, δια τίνων μέσων και από ποιους θα πραγματοποιηθεί το έργο αυτό. Πρέπει να είμεθα προσεκτικοί να μην επαναληφθεί το φιάσκο της υδροδεξαμενής, η οποία κατασπατάλησε, επίσημα, τετρακόσια εκατομμύρια δραχμές, εκ των οποίων τα διακόσια είκοσι ήταν ιδρώτας και κόποι δικοί σας, χωρίς και σήμερα ακόμη να έχουμε την επάρκεια του νερού δια να ποτίζουμε.

Προς τούτο νομίζω ότι είναι πρόπον όπως το έργο αυτό συνοδεύεται με όλες τις απαιτούμενες ασφαλιστικές δικλίδες, ούτως ώστε η κατασκευή του και η μετέπειτα ύπαρξη και λειτουργία του να μην αποβεί άλλη μια οικονομική θηλιά στο λαιμό του Έλληνα φορολογούμενου και μάλιστα του Δημότη του Δήμου Φάριδος.

Δια την εξασφάλιση της ακεραιότητας της κατασκευής και λειτουργίας του έργου θα πρέπει όλοι οι αρμόδιοι να μας παρουσιάσουν μελέτη λεπτομερέστατη αναφερόμενη στην τεχνική κατασκευή, με όλες τις προδιαγραφές, καθώς και μια λεπτομερή ανάλυση του χρηματοδοτικού μέρους και των υποχρεώσεων του Δήμου, που θα προκύψουν από μια δέσμευση τέτοια. Είναι δε απαραίτητο και αναγκαίο όπως έχουμε στα χέρια μας και μια μελέτη δι' όλης τας παρούσας ή μελλοντικές επιπτώσεις επί του περιβάλλοντος, που τυχόν θα υπάρξουν ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ενός έργου του είδους αυτού.

Η έλλειψις των ανωτέρω καθιστά την ενέργεια αυτή βεβιασμένη και ελλιπή και οι ενεχόμενοι θα πρέπει να έχουν σοβαρούς λόγους δια την παράλειψίν των. Άνευ των ελεγμένων και εγκεκριμένων από ειδικούς μελετών η προώθηση της κατασκευής του έργου καταντά ύποπτη και πιθανόν παράνομη. Προς τούτο εγώ προσωπικά θα ζητήσω κατάλογο όλων όσων είναι αναμεμιγμένοι στην δημιουργία του έργου, διότι θα πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη σε όσους είναι αναμεμιγμένοι. Δηλαδή, θα πρέπει να είμεθα βέβαιοι ότι όλοι οι πρωταγωνιστές στην προσπάθεια αυτή δεν έχουν βεβαρημένο παρελθόν σε τοιούτου είδους έργα, τα οποία έχουν χρεοκοπήσει ή αποδεδειγμένα βαρύνονται με οικονομικές ανωμαλίες. Δεν θα επιτρέψω στον εαυτόν μου να γίνω θύμα απάτης και σπατάλης δημοσίου χρήματος, όπως στην προηγούμενη και ακόμη εκκρεμούσα υπόθεση του αρδευτικού έργου Ξηροκαμπίου. Θα πρέπει και οι αποδοχές και αμοιβές όλων όσων έχουν συμφέροντα, να δικαιολογούνται με γνώμονα την συμβολή ενός εκάστου εξ αυτών στην ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ της κατασκευής του έργου.

Εάν εσείς ως Δημοτικό Συμβούλιο προτίθεσθε να προχωρήσετε σε ένα έργο τέτοιου είδους, σας ειδοποιώ ότι εγώ τουλάχιστον δεν θα επιτρέψω την προώθησή του, χωρίς πρωτίστως να ιδώ μελέτες εμπειριστατωμένες σχετικά με όλες τις λεπτομέρειες και τις επιπτώσεις τόσο επί της οικονομίας του τόπου όσο και επί του περιβάλλοντος. Σας καθιστώ γνωστό δια της παρούσης μου ότι προτίθεμαι να ζητήσω έρευνα της δραστηριότητας, εις το παρελθόν, όλων όσων αμέσως ή εμμέσως έχουν οιαδήποτε σχέση, έστω και την ελαχίστην, εις υπόθεση σαν αυτή. Περιττόν να σας τονίσω ότι εις περίπτωση έστω και της ελάχιστης ανωμαλίας στο έργο αυτό θα ζητήσω την αστική και την ποινική δίωξη οιασδήποτε ενεχόμενου εις αυτήν.

---

* Το δημοσιεύσιμο έγγραφο αποτελεί έγγραφη απάντηση πάνω στο σχετικό θέμα, που επιδόθηκε στο προεδρείο κατά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Οι ταξιτζήδες του Ξηροκαμπίου (δεκ. '30-'70)*

Την παλιά εποχή, στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα, τα ταξίδια από έναν τόπο σ' έναν άλλο διαρκούσαν πολύν καιρό, ώρες ακόμα και μέρες. Η κατάσταση των δρόμων δεν ήταν όπως η σημερινή. Δεν υπήρχαν τότε οι εθνικές οδοί με τις πέντε λωρίδες ταχείας κυκλοφορίας, με τις οποίες οι αποστάσεις πλέον έχουν ελαχιστοποιηθεί στο χρόνο κάλυψής τους. Ενδεικτικά ένας ταξιτζής του Ξηροκαμπίου εκείνη την εποχή κάλυπτε την απόσταση Ξηροκάμπι-Αθήνα σε περίπου 6 ώρες, τη στιγμή μάλιστα που στη σημερινή εποχή η απόσταση αυτή καλύπτεται σε 2,5-3 ώρες.

Τα TAXI εκείνη την εποχή ήταν αγοραία. Δεν είχαν ταξίμετρο και οι όροι «μονή-διπλή ταρίφα» ήταν άγνωστοι. Η αξία της διαδρομής προκαθοριζόταν κατόπιν συμφωνίας μεταξύ οδηγού και πελάτη, συναρτήσει των χιλιομέτρων και άλλων παραγόντων, όπως αν θα υπήρχε επιπλέον αναμονή του κανονικού, οπότε καθοριζόταν επιπλέον κόμιστρο. Για να βγάλει κάποιος άδεια για ταξί, θα έπρεπε είτε να πάει στη νομαρχία είτε να αγοράσει την άδεια από παλαιότερο οδηγό ταξί. Η νομαρχία έδινε προτεραιότητα για την έκδοση άδειας σε ανάπηρους πολέμου, σε όσους έπαιρναν μετάλλιο ανδρείας και τιμής στον πόλεμο, καθώς και σε όσους είχαν πολεμήσει στην 1η γραμμή. Ένας ταξιτζής έπαιρνε σύνταξη συνήθως, όταν συμπλήρωνε 35ετία στο βολάν.

Ο Γιώργης Καργάκος με το ταξί του

Ενδεικτικά να αναφέρουμε τους ταξιτζήδες του Ξηροκαμπίου:

Οι προπολεμικοί (προ του Β' Παγκοσμίου Πολέμου) Δημήτριος Σταρόγιαννης, γνωστός ως «Γάτος», ο οποίος είχε αυτοκίνητο ένα NASH, ο Παναγιώτης Κουντούρης του Γεωργίου από τους Αρκασάδες που οδηγούσε DEUTZ, καθώς και τ' αδέρφια Βασίλης και Αναστάσιος Κουντούρης του Δημητρίου, οι οποίοι οδηγούσαν FIAT και DEUTZ αντίστοιχα. Τέλος, ο «Μιμίκος» Γάββαρης οδηγούσε PLYMOUTH. Ο Γιώργης ο Καργάκος, που πήρε άδεια TAXI το 1946 και «σήκωσε χειρόφρενο» το 1975, είχε οδηγήσει ένα NASH, ένα VOLGA και μετά ένα PONTIAC. Άλλοι οδηγοί ήταν ο Γιώργης ο Παρηγόρης, που πήρε άδεια το 1945 και οδηγούσε AUSTIN, καθώς και ο Γιώργης ο Χρυσικός. Έχουμε τους μεταγενέστερους οδηγούς που πήραν άδεια στα τέλη της δεκαετίας του '60 με αρχές '70. Αυτοί ήταν οι εξής: Γιώργης Κυριακάκος του Παναγιώτη, Κώστας Χρυσικός, Γιώργης Χριστόπουλος, Ξενοφών Κωτσιοτόπουλος, Ευστάθιος Χρυσικός, Χαρίλαος Φεγγαράς, την άδεια του οποίου πλέον έχει αγοράσει ο Λεωνίδας Φεγγαράς.

Πολύ συχνά οι ταξιτζήδες εκτελούσαν το δρομολόγιο Ξηροκάμπι-Αθήνα. Εκείνη την εποχή το ταξίδι αυτό απ' την πλατεία του χωριού μας ως την Αθήνα διαρκούσε περίπου 6 ώρες. Γι' αυτό πραγματοποιούσαν κάποια στάση σε συγκεκριμένα σημεία για κανα καφεδάκι και ξεμουδιασμα. Τέτοια

* Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον μπάμπα-Γιώργη τον Καργάκο για τη φωτογραφία και τις πληροφορίες που πρόθυμα προσέφερε για τη σύνταξη του άρθρου αυτού.

σημεία κοινά για όλους τους ταξιτζήδες του Ξηροκαμπίου ήταν : στις «Χρήσταινας» στο Αλεποχώρι Αρκαδίας, στου «Παπαντώνη», στου «μπάρμπα-Θόδωρου» στον Αχλαδόκαμπο, στου «Αρδάμη» στις αρχές του Κωλοσούρη, στους Μύλους, στα Δερβενάκια κ.α.

Όταν έφταναν στην Αθήνα, σταματούσαν στο καφενείο «Κοσμικόν» στην οδό Πειραιώς, γνωστό στέκι για τους Λάκωνες που κατοικούσαν στην Αθήνα. Λέγεται μάλιστα ότι όποιος πολιτευτής Λακωνίας, που κατέβαινε ως υποψήφιος βουλευτής, κατάφερνε να κερδίσει την εκτίμηση και την ψήφο των θαμώνων αυτών εκλεγόταν άνετα βουλευτής. Επρόκειτο για ένα καφενείο με έντονη πολιτική επιρροή στα κοινά της Λακωνίας. Παρεμπιπτόντως, κοντά στο «Κοσμικόν» βρίσκονταν τότε και τα πρακτορεία του ΚΤΕΛ νομού Λακωνίας, στην Αγ. Κωνσταντίνου. Άλλο στέκι των ταξιτζήδων του Ξηροκαμπίου ήταν το Ξενοδοχείο «Ζήνων» στην οδό Κεραμεικού. Εκεί διανυκτέρευαν.

Οι ταξιτζήδες της εποχής εκείνης κάνανε δρομολόγια σ' όλη την Ελλάδα και με δεδομένη την πλημμυρή ύπαρξη υποδομής στους δρόμους ταξίδια που απαιτούσαν φερ' ειπείν 5 ώρες σήμερα, τότε ήθελε πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για την κάλυψη της ίδιας απόστασης. Ήταν ήρωες, με δεδομένα τα αυτοκίνητα που διέθεταν και την όλη κατάσταση των δρόμων. Τότε υπήρχαν ελάχιστοι ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι τις δεκαετίες '30-'50 και αρκετοί χωματόδρομοι, με πέτρες και βράχια.

Σταυρούλας Δ. Ορφανάκου

Τα παλαιά φορτηγά : Ξηροκάμπι – Αθήνα

Τα παλιά χρόνια και μάλιστα κατά τη διάρκεια αλλά κυρίως μετά τον πόλεμο, η μεταφορά προϊόντων και η μετάβαση ανθρώπων στην Αθήνα γινόταν με τα φορτηγά. Το πρώτο φορτηγό στο Ξηροκάμπι το είχε ο μπαρμπα-Μήτσος Κοκκορός. Το πήρε το 1944 μετά την απελευθέρωση. Ήταν ένα βενζινοκίνητο FORD, 3,5 τόνων με αριθμό κυκλοφορίας 39975. Στο φορτηγό αυτό βοηθός-συνοδηγός ήταν ο Γιώργος Καργάκος. Σαν βοηθός στο φόρτωμα και ξεφόρτωμα ήταν ο Γιώργος Χρυσικός (Γεωργιλής), ο οποίος τότε ήταν μικρός. Φορτηγό τότε στο Ξηροκάμπι είχε και ο Ιωάννης Κακαγιάννης με βοηθό στο φόρτωμα και ξεφόρτωμα τον Κώστα Ξηροπόδη (Φλιώρος).

Την εποχή εκείνη τα δρομολόγια ήταν πολύ δύσκολα. Το ταξίδι για την Αθήνα διαρκούσε 2-3 μέρες. Μετέφεραν κυρίως λάδι, πορτοκάλια αλλά και ανθρώπους. Για να ξεκουραστούν οι οδηγοί, έκαναν στάση στο χάνι της Χρήσταινας στο Αλεποχώρι. Το χάνι είχε χόμα για πάτωμα και ένα τζάκι για τις δύσκολες μέρες του χειμώνα. Εκεί μαζεύονταν πολλοί οδηγοί και η θεια-Χρήσταινα τους έβγαζε ψωμοτύρι, παστό και καγιανά. Το ταξίδι με το φορτηγό ήταν κουραστικό. Όταν το φορτηγό χάλαγε, το έφτιαχναν μόνοι τους, κάτι που χρειαζόταν ακόμα και μέρες. Στην οδό Μενάνδρου, στο κέντρο της Αθήνας, υπήρχε αποθήκη λαδιού, όπου μετέφεραν το λάδι που κουβαλούσαν. Εκεί στη Μενάνδρου μαζεύονταν Ξηροκαμπίτες που ζούσαν στην Αθήνα, για να πάρουν το φορτηγό του μπαρμπα-Μήτσου να πάνε για μπάνιο στη Βάρκιζα. Ο μπαρμπα-Μήτσος, θυμάται πως, όποτε πήγαιναν για μπάνιο, οι κοπέλες άλλαζαν στο κασόνι του φορτηγού. Το κασόνι είχε μια τρύπα και από 'κει ο Γ. Καργάκος και ο Π. Αποστολάκος κοιτούσαν τις κοπέλες που άλλαζαν. Επίσης, θυμάται τη μητέρα του Ζώη Πήλια, που περίμενε πότε θα πάει το φορτηγό στην Αθήνα για να στείλει πράγματα στο γιο της που σπούδαζε.

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής τα πράγματα ήταν πολύ αυστηρά. Οι οδηγοί μετακινούνταν σε φάλαγγες και τους συνόδευε και η αστυνομία. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, οι Γερμανοί και οι Ιταλοί έκαναν αυστηρό έλεγχο. Ιδιαίτερα οι Ιταλοί, οι οποίοι πάντα έπαιρναν τα πράγματα που μετέφερε το φορτηγό. Στα αντάρτικα, τον σταματούσαν και τον έλεγχαν. Του έλεγαν υπό την απειλή όπλου να κατεβάσει τα πράγματα που μετέφερε. Όταν έφτανε στη Σπάρτη όμως, είχε πολλά προβλήματα. Κάποια φορά για το λόγο αυτό τον έκλεισαν στη φυλακή για τρεις μέρες.

Τέλος, φορτηγό υπήρχε και στους Γοράνους. Ήταν ένα ημιφορτηγό επιβατηγό. Το είχε ο Νικόλας Μαρινάκος. Οι Γορανίτες ονόμαζαν το φορτηγό «Καρνάβαλο». Αυτό πήγαινε σπάνια στην Αθήνα. Επί καθημερινής βάσεως, εκτός Κυριακής, πήγαινε στη Σπάρτη. Κυρίως μετέφερε κόσμο και σακκούλια με φαγητό στους μαθητές που πήγαιναν σχολείο στη Σπάρτη. Για την εποχή εκείνη το φορτηγό στους Γοράνους επιτελούσε κοινωνικό λειτουργήμα, γιατί ήταν το μοναδικό μέσο μεταφοράς για το χωριό. Υπήρχε μέχρι και το 1955 μέχρι που άρχισε να πηγαίνει λεωφορείο.

Έτσι, σιγά σιγά τα φορτηγά άρχισαν να τα αντικαθιστούν τα λεωφορεία και αργότερα τα μικρότερα αυτοκίνητα.

Του κυνηγού και του ψαρά...

Αρχές της δεκαετίας του '60. Είχαν τελειώσει τα σχολεία κι εγώ, όπως κάθε καλοκαίρι, ζούσα στο Πυρί κοντά στους γονείς μου. Μόνιμη απασχόλησή μου ήταν τα λιγοστά πρόβατά μας. Την ημέρα τα έβוסκα στις όχθες του Ευρώτα. Το μεσημέρι σταλίζανε στα βαθύσκια πλατάνια του και το βράδυ έπαιρναν τον ανήφορο για τον πύργο του Μαυρομιχάλη.

Εκεί σμίγαμε πολλά τσοπανάκια και περνούσαμε πολύ όμορφα. Κοιμόμαστε με τους ήχους της φλογέρας και των κουδουνιών των προβάτων, μας νανούριζαν τα νυχτοπούλια που είχαν τις φωλιές τους στις τρύπες του πύργου και ξυπνούσαμε με το λάλημα της πέρδικας και του σφυριχτή. Είχαμε γίνει ένα με τη φύση. Το σκοτάδι δεν μας φόβιζε. Γνωρίζαμε κάθε φωνή, κάθε θόρυβο. Ξέραμε πού φωλιάζουν τα τσακάλια, πού έχουν τις τρύπες τους οι αλεπούδες και τα γιατάκια τους οι λαγοί, πού ποτίζουν οι πέρδικες και τα τρυγόνια.

Έτσι είχαν τα πράγματα, όταν αρχές Αυγούστου έλαβα το μήνυμα: «Εντόπισέ τους κι ερχόμαστε να μας περιμένεις δίχως άλλο στις 19, την Παρασκευή». Οι ημέρες κύλησαν γρήγορα και την Παρασκευή το απόγευμα ξεπέζευαν στη λότηζα*, που είναι καμιά 500 μέτρα Β.Α. των Κονιδαϊκών σπιτιών, τρεις γνωστοί συγχωριανοί μας, εξηντάρηδες πάνω-κάτω, από τους καλύτερους λαγοκυνηγούς. Τους περίμενα και τους βοήθησα να τακτοποιήσουν τα πράγματά τους στη μικρή καλύβα που ξεχειμώνιαζαν οι τσοπάνηδες που κατέβαιναν από τον Πάρωνα. Δέσαμε τους σκύλους μακριά τον έναν από τον άλλον για να μη διπλωθούν, κρεμάσαμε τα σακκούλια με τα τρόφιμα ψηλά στην αστράχα της καλύβας, ξεσαμαρώσαμε τα ζώα και τα δέσαμε να βοσκήσουν.

Ο ήλιος είχε καθήσει στην κορυφή του Ταυγέτου και τα πρόβατα βγήκαν από την ακροποταμιά, όπως συνήθιζαν, βόσκοντας αργά-αργά με κατεύθυνση τους γειτονικούς λόφους. Μπάρμπα Πότη, είπα, εδώ που είδατε τα πρόβατα βγαίνει με το ηλιοπέσιμο ένας μεγάλος λαγός και βόσκει μαζί τους. Τον έχω δει πολλές φορές. Αύριο θ' αρχίσουμε απ' αυτόν. Θα πάμε τώρα, είπε ο μπάρμπα Στέλιος. Συμφώνησαν και οι τρεις. Λύσαμε τους σκύλους και προχωρήσαμε καμιά διακοσαριά μέτρα.

Πιάσανε τα καρτέρια κι εγώ οδήγησα τους σκύλους στο μέρος της βοσκής. Πριν καλά καλά φτάσω, τα σκυλιά αγρίεψαν, με τραβούσαν επίμονα κι άρχισαν τα λακτίσματα. Τα ελευθέρωσα και κινήθηκα αργά πίσω τους, όταν μια ξερή ντουφεκιά ακούστηκε από τη μεριά του μπάρμπα Προκόπη. Τα σκυλιά σταμάτησαν να λακτίζουν. Καλός οιωνός, σκέφτηκα. Πλησιάσαμε όλοι προς το μέρος του και τον είδαμε να κρατάει απ' τ' αυτιά έναν τεράστιο λαγό. Χαρήκαμε όλοι κι άρχισαν τα πανηγύρια. Αύριο θα τους πεθάνουμε, είπε ο μπάρμπα Προκόπης. Συμφώνησαν και οι άλλοι.

Προχωρήσαμε στην καλύβα. Ο μπάρμπα Πότης έγδαρε το λαγό κι άρχισε να τον κόβει μερίδες. Απόρησα. Αυτόν θα τον φάμε εδώ, είπε. Μαζέψαμε ξύλα, ανάψαμε φωτιά. Φεγγοβόλησε η καλύβα. Καθήσαμε ολόγυρα. Ο μπάρμπα Πότης άρχισε το μαγείρεμα. Όλα ήταν προμελετημένα. Ένα μεγάλο πήλινο τσουκάλι μπήκε στη φωτιά. Το λάδι, ξίδι, τα κρεμμύδια, τα μπαχαρικά... Δεν έλειπε τίποτα. Μοσχοβόλησε ο τόπος. Η παρέα κουτσόπινε και όλοι τους είχαν κάτι να θυμηθούν από παλιά κυνήγια. Μιλούσαν για πετυχημένες και άστοχες ντουφεκίες, για θαυμάσιους σκύλους που πήγαν άδοξα, για λαγούς και πέρδικες, κατάστρωναν σχέδια για την άλλη μέρα, πείραζε ο ένας τον άλλον, γελούσαν και περίμεναν...

«Ο λαγός δε θέλει βιάση», έλεγε και ξανάλεγε ο μπάρμπα Πότης. «Άλλωστε αυτός είναι μεγαλύτερος από μένα, δε βράζει γρήγορα». Κάποια στιγμή το τσουκάλι κατέβηκε απ' τη φωτιά και όλοι μαζευτήκαμε κοντά. Θα φάμε από λίγο· ο λαγός είναι βαρύ φαγητό, θα μας πειράξει. Το υπόλοιπο αύριο το μεσημέρι με όρεξη, είπε ο μπάρμπα Στέλιος. Φάγαμε από λίγο, τσουγκρίσαμε τα ποτήρια μας, ευχηθήκαμε καλά κυνήγια, ήπιαμε, ξαναήπιαμε. Γύραμε στις χλαίνες μας και κοιμηθήκαμε· κοιμηθήκαμε βαριά.

Μας ξύπνησε ένα κοπάδι κάργες, που πέρασε πάνω απ' την καλύβα σαν κυνηγημένο, με δυνατές φωνές. Βγήκαμε βιαστικά έξω. Ήταν μια διαφορετική μέρα. Συννεφιά, υγρασία και ζέστη. Κινηθήκαμε γρήγορα σύμφωνα με το σχέδιο. Οι τρεις κυνηγοί θα έπιαναν τα περάσματα, τα διάσελα. Εγώ θα καθοδηγούσα τους σκύλους. Ο μπάρμπα Πότης βγήκε τελευταίος μασουλώντας ένα κομμάτι κρέας κι έδειχνε να το απολαμβάνει. Ελευθέρωσα τους σκύλους και σε λίγο άρχισε το πανηγύρι. Λακτίσματα,

* Ορθογώνιο, πέτρινο μαντρί, ανοιχτό από τη μία μεγάλη πλευρά.

ντουφεκίες μονές και διπλές, φωνές και πάλι λακτίσματα και πάλι ντουφεκίες. Κινιόμουν στους πρόποδες των λόφων και δεν ήξερα τι γίνεται στα περάσματα. Έβλεπα μόνο που και που κάποιες ακίνητες φιγούρες και κάποια όπλα που γυάλιζαν στον ήλιο. Οι δυνατές φωνές όμως της παρέας, το συχνό κάλεσμα των σκύλων στα καρτέρια, οι διπλοντουφεκίες μ' έκαναν ν' ανησυχώ.

Ο ήλιος ανέβηκε ψηλά, τα σύννεφα πύκνωσαν, η ζέστη έγινε ανυπόφορη και οι σκύλοι μας, κάποια στιγμή, δήλωσαν παύση εργασίας. Ένας-ένας άρχισαν και οι φίλοι μου να κατεβαίνουν. Ήταν αμίλητοι. Τα σακκίδια τους άδεια. Μουρμούριζαν, έβριζαν, βλαστημούσαν. Άλλου του έφταιγαν τα φυσίγγια, άλλου οι κοντινές ντουφεκίες και άλλου το άτιμο το ζούμπερο που έφυγε μακριά. Έξι λαγούς είχαν τουφεκίσει. Κανέναν δεν πήραν.

Έτσι κουρασμένοι, στενοχωρημένοι, αφάνταστα πεινασμένοι, φτάσαμε στην καλύβα. Ο μπάμπια Στέλιος προχώρησε μπροστά, κατευθείαν στο τσουκάλι, όταν... ένα δυνατό βουητό, σαν ελικόπτερο σ' απογείωση, μας ξάφνιασε κι ένα σμάρι σκουληκόμυγες σηκώθηκαν από μέσα θυμωμένες που τους είχαμε χαλάσει το φαγοπότι, πέταξαν ανήσυχες προς τα κεραμίδια κι από τις τρύπες χάθηκαν έξω. Κοιτάξαμε στο τσουκάλι. Δεν πιστεύαμε στα μάτια μας. Μέσα είχαν μένει μόνο τα κόκκαλα.

«Οστέα γεγυμνωμένα» ψιθύρισε ο μπάμπια Πότης και κατέβασε το κεφάλι αισθανόμενος το λάθος του να το ξεχάσει το πρωί ανοιχτό. Χωρίς πολλές κουβέντες πήραμε τα πράγματά μας και κινηθήκαμε προς τον Ευρώτα. Στον άμπουλα φάγαμε παξιμάδια, τυρί, ντομάτες, ήπιαμε κρύο νερό και ξεκουραστήκαμε.

Αύριο ξημερώνει μια καινούρια μέρα, είπα. Ίσως φανούμε πιο τυχεροί. Πάμε να φύγουμε, είπε ο μπάμπια Στέλιος. Εδώ χάσαμε το λαγό μέσα απ' το τσουκάλι. Άλλωστε ο καιρός...

Συμφώνησαν και οι άλλοι. Φόρτωσαν τα πράγματά τους κι έφυγαν βιαστικά, γιατί τα σύννεφα στέκονταν απειλητικά πάνω μας. Ένα κυνήγι, που είχε αρχίσει με τους καλύτερους οιωνούς, είχε τελειώσει τόσο άδοξα.

Αλήθεια, πόσο λίγο απέχει η επιτυχία από την αποτυχία, ο θρίαμβος από την καταστροφή, σκεφτόμουν, καθώς τους έβλεπα ν' απομακρύνονται πέρα στ' ανηφορικό μονοπάτι.

Ευγενίας Ιω. Κονίδη

Κόμμωση και καλλωπισμός των γιαγιάδων μας

Οι γυναίκες, ανεξαρτήτως ηλικίας, φορούσαν στο κεφάλι τσεμπέρια. Οι ηλικιωμένες και οι μεσόκοπες φορούσαν τσεμπέρια καφέ χρώματος, οι κοπέλες άσπρες ή με λουλούδια μαντήλες και όσες πενθούσαν μαύρες.

Στην εκκλησία ή άλλες επίσημες περιστάσεις δεν φορούσαν συνήθως τσεμπέρια, αλλά χτένιζαν τα μαλλιά τους, τα οποία κατά κύριο λόγο ήταν μακριά. Τα έπλεκαν πλεξίδες ή κότσο. Το τσεμπέρι το έδεναν μπροστά κάτω από το σαγόνι ή πίσω ή το έκαναν ντουβαλί, δηλαδή σταύρωναν πίσω τις δύο άκρες, το έφερναν μπροστά και το έδεναν λίγο στο πλάι.

Υπήρχαν και τα ψαλίδια, τα οποία έβαζαν στη φωτιά και τα έκαιγαν. Αυτά τα περνούσαν στα μαλλιά και τα κατσάρωναν, τα έκαναν σκαλωτά.

Σε περίπτωση που μια κοπέλα ξέπεφτε ηθικά και γινόταν αντιληπτή, της έκοβαν τα μαλλιά. Επίσης, όταν δύο κοπέλες είχαν μίσος μεταξύ τους, η μια κρυβόταν και ξαφνικά με ένα ψαλίδι της έκοβε τις πλεξίδες για εκδίκηση. Αυτό ήταν έγκλημα και, αν γινόταν δικαστήριο, η ποινή ήταν αυστηρή.

Οι άνδρες φορούσαν διαφόρων ειδών καπέλα. Οι μαθητές είχαν τα πηλίκια. Ήταν από μαύρο ή μπλε ύφασμα και μπροστά έβαζαν ένα σημάδι με χρυσοκλωστή, που παρίστανε μια κουκουβάγια. Οι μεγαλύτεροι άντρες φορούσαν ένα είδος καπέλου, τον κούκο, τον οποίο χρησιμοποιούσαν το χειμώνα. Το καλοκαίρι φορούσαν τα ψαθάκια για τις γιορτινές ημέρες και καπελαδούρες για τις δουλειές στον ήλιο.

Σχετικά με τον καλλωπισμό των γυναικών οι δυνατότητες ήταν περιορισμένες και αφορούσαν συνήθως τις πιο πλούσιες γυναίκες. Τα καλλυντικά που χρησιμοποιούνταν ήταν η πούδρα και το ρουζ. Για τα φρύδια χρησιμοποιούσαν κάρβουνο, για να τα τονίζουν. Υπήρχαν κολώνιες και χρυσά κοσμήματα, όπως καρφίτσες, σκουλαρίκια, κολιέ και δακτυλίδια. Συνήθως, όμως, οι φτωχές δεν είχαν τίποτα περισσότερο από τη βέρα τους.

Φθινοπωρινά φύλλα

Πόσα χρόνια πέρασαν από τότε· να τα μετρήσουμε; Θα ήταν άσκοπο. Κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον στα μάτια, ξαναθυμάται ο καθένας μας την εποχή της νιότης με μια βουβή θλίψη, καταχωρισμένη στο σήμερα! Διεισδύοντας ερευνητικά στα χαρακτηριστικά του συμμαθητή, του φίλου από τα παλιά, βλέπεις εμπρός σου νοερά, να ξεδιπλώνεται η ανάμνηση, σαν σε άλμπουμ από φωτογραφίες, τραβηγμένες σε κάθε βήμα της ζωής.

Τι κι αν διάβηκαν τα χρόνια σαν όνειρο; Κάτι απόμεινε. Άφησαν πίσω τους τις θύμησες, που όσο κι αν μοιάζουν τώρα θαμπές, όμως κλείνουν τόσα πολλά! Και νιώθεις ακόμη το φτερούγισμα της ψυχής, καθώς αισθάνεσαι και πάλι κοντά σου τον καθένα από τους φίλους, τον παλιό συμμαθητή, τον ταραξία της τάξης, σαν να μην έχουν φύγει από το σχολείο στα τόσα χρόνια της απουσίας. Είναι πάρα πολλά, πάρα πολλά τα όσα αφήσαμε πίσω, εκείνα που έφυγαν χωρίς επιστροφή.

Ο τότε έφηβος μεγάλωσε τόσο· έγινε σοβαρός κύριος, έκανε οικογένεια, καταξιώθηκε κοινωνικά. Μα δεν ξέχασε ποτέ το γυμνασιακό πηλήκιο με την κουκουβάγια της «σοφίας» που το τσάκιζε στα δυο σπάζοντας το «κεραμίδι», για να το καταχωριάσει στην πίσω τσέπη μετά το σχόλασμα.

Και το παιχνίδι της σκέψης εξακολουθεί και τώρα ακόμη τα παιχνιδίσματα του νου και κάποτε σε ξαναφέρνει πίσω και πάλι για να αισθανθείς παιδί.

Και σκέπτεσαι: εγώ ήμουν εκείνος ο νιος, εγώ ήμουν η εφηβική ψυχή που τότε ήταν δεμένη με όλους και με όλα, που αγαπούσε το συμμαθητή, τους φίλους, τους καθηγητές· που ερωτευόταν τη συμμαθήτριά του και ζούσε έτσι απλά το όνειρο του έρωτα που ήταν κρυφός.

Αλίμονο· τώρα κάποιος άλλος με μελαγχολικό βλέμμα, έχει πάρει τη θέση εκείνου του ανέμελου νεαρού. Όμως βαθιά στην ψυχή του, κρατάει φυλαγμένη τη νεανική και απροσποίητη αγάπη για τον διπλανό του στο θρανίο, την αίσθηση της γαλήνης στη ζεστή εκείνη σχολική αίθουσα, στην τάξη... της παράγκας, που έχει λείψει για πάντα. Υπάρχουν στον κόσμο μας αλήθεια, μερικά ίσως μικρά και ασήμαντα, που όμως παραμένουν αλησμόνητα, χαραγμένα με ανεξίτηλα σημάδια στη μνήμη. Γιατί στην πραγματικότητα είναι μεγάλα και σημαντικά, όσο κι αν δεν φαίνονται τέτοια, αφού παραμένουν για μια ζωή νοσταλγική ανάμνηση. Ποιος το είπε πως είναι ουτοπία να ξαναγυρνάς στα περασμένα!

Όχι! Είναι εσωτερική ανάγκη που τη χρειαζόμαστε, που μας είναι απαραίτητη για να μη σβήσει η σπίθα των αναμνήσεων, όταν ξαναζωντανεύουν το χαμένο όνειρο.

Δεν ξέρω γιατί τα βλέπω τώρα όλα αυτά τόσο σημαντικά. Κι όμως· μου λένε κάτι. Κι όσο κι αν προσπαθώ, μένει απόμακρο χωρίς να νιώθω καθαρά αυτό το μήνυμα.

Δεν έχει τη ζωντάνια εκείνη του τότε και μένει μακρινό όνειρο, τυλιγμένο στην αλισάχνη ενός θαμπού οράματος. Όμως εκείνο που μπορώ να ξεδιαλύνω είναι μια πικρή διαπίστωση, καθώς οι μνήμες του τότε γίνονται τώρα απέραντη θλίψη που συνυπάρχει και συμβιώνει με τη σκληρή πραγματικότητα του σήμερα.

Και αναθυμάμαι – όσο κι αν μελαγχολώ – τον πόνο που εκφράζει ο σημαδιακός στίχος του ποιητή:

*«Απέραντη, άμετρη η θλίψη,
παλαίει βαριά, σπαρακτικά,
στο σύντροφο που πάει να λείψει!»*

(Με αφορμή τη συνάντηση των συμμαθητών της ογδόης τάξης του Γυμνασίου, που τελείωσαν τη χρονιά του «53», αφορμή για τις σκέψεις ετούτες)

Η Παναίτσα της Κουμουστάς

Επειδή την ημέρα της μνήμης της Παναγίας γιορτάζουν πολλές εκκλησίες στην περιοχή, η Παναίτσα της Κουμουστάς γιόρτασε το Σάββατο της 30 Αυγούστου. Όσοι είχαν την τύχη να παρευρεθούν παρακολούθησαν τη θεία λειτουργία και ευφράνθηκαν ψυχικά. Ο χτύπος της καμπάνας που ξανακούστηκε ήχησε σαν μήνυμα μιας μακρόχρονης παρουσίας.

Μετά το πέρας της θείας λειτουργίας μοιράστηκε ο άρτος και προσφέρθηκαν γλυκά. Ακολούθως ολόκληρο το εκκλησίασμα φιλοξενήθηκε στο ξηροποδαίικο σπίτι, όπου προσφέρθηκε φαγητό συνοδευόμενο από άφθονο κρασί, συνήθεια που κρατάει χρόνια τώρα ο οικοδεσπότης Δημήτρης Ξηροπόδης.

Θ. Κ.

Στην παλιά Κουμουστά

*Να χαμπηλώναν τα βουνά, να γέρναν τα ελάτια
και νά'βλεπα την Κουμουστά με τα δικά μου μάτια.*

Κορίτσια όταν ήμαστε όλες μαζί παρέα στη βρύση κατεβαίναμε να πάρουμε το κρύο νερό με ξύλινα βαρέλια. Οι μαραγγοί τα φτιάνανε το ξύλο από ελάτι και φτιάνανε και ελάτινο κανάτι και πίναμε νερό και μύριζε ελάτι. Όταν τα γεμίσαμε, τα βάναμε στον ώμο και παίρναμε τον ανήφορο και το στενόνε δρόμο. Άμα κουραζούμαστε, ακουμπάγαμε στις πέτρες για να ξεκουραστούμε και όλες μαζί σκεφτούμαστε τι τραγουδάκι να πούμε, και όλες μαζί αρχίζαμε:

- Ωραία που είσαι, Κουμουστά, με την ανηφοριά σου,
τις μαρμαρένιες βρύσες σου, τα κρύα τα νερά σου,
- Της βρύσης ο ανήφορος, του κερατά η κοπέλλα.
- Να το ήξερα, ρε πούστικο, ότι το λες για μένα,
ν' αφήσω το βαρέλι μου να σε πετροβολήσω.
- Θέλεις με πέτρα βάρα με, θέλεις μ' ένα λιθάρι,
θέλεις με τις πλεξίδες σου σπάσε μου το κεφάλι.

Όταν τελειώναμε το τραγούδι, βάναμε τα βαρέλια στον ώμο και συνεχίζαμε το δρόμο. Στα σπίτια που φτάναμε μας περιμένανε όλοι να πιούνε νερό, να δροσιστούν στο ξύλινο κανάτι, να πάρουνε τη μυρουδιά από το ελάτι του βουνού. Και όλοι μας ευχούντανε να καλοπαντρευτούμε.

Ήρθε καιρός που παντρευτήκαμε και σαν τα πουλιά σκορπίσαμε και δεν ξαναειδωθήκαμε.

Τορόντο Καναδά, 17 Ιουλίου 2003, της Αγια Μαρίνας ανήμερα.

Ντιάνας Θ. Τάρταρη

Παζάρι

Στην πλατεία σαν βγω
φίλους χίλιους μετρώ
μια φορά τη βδομάδα.
Ευωδιάζει ο καφές,
το χταπόδι, ο μεζές,
σύζο και πορτοκαλάδα.
Μοιάζει νά 'ναι γιορτή
κάθε Παρασκευή
του χωριού το παζάρι!
Τόσος κόσμος εκεί
τ' αγαθά διαλαλεί
η φωνή του μανάβη.
Μακρυά σαν βρεθώ
πόσο το νοσταλγώ
το παζάρι, χωριό μου!
Πάλι πίσω να ρθώ
στην πλατεία να βγω
«το όνειρο μου».

Ελάτε, άνθρωποι

Ελάτε, άνθρωποι, Ελάτε, λαοί Τα χέρια όλοι δώστε κι ειρήνη απλώστε σε όλη τη γη. Αφήστε τον ήλιο να λάμπει παντού, γλυτώστε την πλάση το βιος και το νου. Με πίστη, με σφρίγος δουλέψτε μαζί και δίκαια μοιράστε δουλειά και ψωμί.	Τα χέρια δώστε κι αγάπη απλώστε σ' όλη τη γη. Υψώστε τα χέρια, φωνάξτε, φωνάξτε, δονήστε τη γη και πέστε πως ανήκει σε μας η ζωή. Φυλάξτε τον άνθρωπο, κοιτάξτε ψηλά, δικάστε τους φονιάδες που μας στερούν τη χαρά.
--	---

Καμίνια

Της αγοράς

Τη δεκαετία του '40, όταν δεν υπήρχαν τηλέφωνα και τα ήθη ήταν πολύ πιο αυστηρά, οι νέοι της εποχής ήταν υποχρεωμένοι να γυροφέρνουν τις γειτονιές, προκειμένου να δουν τα κορίτσια και να μιλήσουν μαζί τους. Τα μέτρα προφύλαξης που έπαιρναν μάλιστα ήταν πολλά, για να μη γίνουν αντιληπτοί από γείτονες και συγγενείς, χωρίς αυτό να γίνεται πάντοτε κατορθωτό.

Μια πεθερά λοιπόν στο Ξηροκάμπι που είδε ύποπτες κινήσεις συμβούλεψε τη νύφη της:

«Μωρ' νύφη, μάσε, μωρή, τα κορίτσια, γιατί ένας μαλλιαρόγατος του Μαϊντάνη κι ένας καμπανοβαρεμένος του Χαντούμου φέρνουν γύρα τη γειτονιά».

H. Δ. Π.

Ένθερμος οπαδός της καθαρεύουσας συμβούλεψε ως εξής τη γυναίκα του κατά την πρώτη βραδιά του γάμου τους: *«Μιμού τας κινήσεις ίνα έλθωμεν είς επαφήν, κινήσου σπασμωδικώς ίνα ηδονηθώμεν αμφοτέρω».*

H. Γ. Μ.

Επιτυχόντες στα Ανώτατα Ιδρύματα

1. Παναγιώτα Αποστολάκου του Ιωάννη, Μαιευτική ΤΕΙ Αθήνας.
2. Χρίστος Βαρβιτσιώτης του Πέτρου, Σχολή Ευελπίδων.
3. Ευθυμία Γιάννακα του Παντελή, Ραδιολογίας-Ακτινολογίας ΤΕΙ Αθήνας.
4. Αντωνία Κολλινιάτη του Ιωάννη, Κοινωνικής Εργασίας, ΤΕΙ Πάτρας.
5. Αικατερίνη Μίχου του Ανδρέα, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Αθήνας.
6. Μάριος Μπαϊμάς του Θεοδώρου, Γεωγραφίας Αιγαίου (Μυτιλήνη).
7. Ελένη Νικολακάκου του Νικολάου, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Κρήτης (Ρέθυμνο).
8. Γεώργιος Παναγιωταράκος, Μεσογειακών Σπουδών Αιγαίου (Ρόδος).
9. Γεωργία Πολίτη του Νικολάου, Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Αθήνας.
10. Αριστοτέλης Φωτόπουλος του Δημητρίου, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ΤΕΙ Κρήτης (Χανιά) και
11. Μαρία Κατσουλάκου του Σταύρου, Φιλοσοφική Σχολή Αθήνας.

Συνδρομές

Για τη συνέχιση της Φάριδος: Πηγή Κουτσουμπού 10€, Κων/νος Μοίρας 5€, Ευάγγε-λος Λάσκαρης 5€, Χρήστος Καπετανάκος 10€, Ιωάννης Καπετανάκος 20 δολ. Καναδά, Φρειδερίκη Τσολάκου 15€, Προκόπης Βαφάκος 20€, Παναγ. Καλότυχος 10€, Λούλα Δούκα 5€, Σταύρος Μυλωνάκος 10 €, Δημήτριος Χριστάκος 5€, Κυριά-κος Κουντούρης 10€, Ηλίας Μανιάτης 5€, Γεωργία Σπαθανά 20 δολ. Καναδά, Αγγελική Βρατσίδα 10€, Στέλλα Φλωράκη 10€, Δημητρ. Κολλινιάτης 5€, Λούλα Σολωμού 10€, Παναγιώτης Χριστακάκος 5€, Γεώργιος Μπιταξής 10 δολ. Αυστραλί-ας, Δημήτριος Αμοιρίδης 10 δολ. Αυστραλίας, Γεώργιος Δικαϊάκος 10 δολ. Αυστρα-λίας, Γεώργιος Ηλιόπουλος 10€, Μαρία Καλκάνη 10€, Αλίκη Κουμουσιωτή-Κωστάρα 5€, Αγγελική Παπανικολοπούλου 5€, Άλκης Ξανθάκης 15€, Νίκος Δ. Καπετανάκος 10€, Λεωνίδας Ζαραμπούκας 5€, Αθανάσιος Ν. Μιχαλάκος 5€ και ο Σύλλογος των εν Αττική Λακεδαιμονίων 20€.

Πένθη

Ιωάννης Π. Κανακάκης (1944-2003)

Για δεξ καιρό που διάλεξε ο χάρος να σε πάρει, φίλτατε Γιάννη, τώρα π' όλα για σένα ήταν άνοιξη. Τώρα που η ελπίδα σου για το τι ονειρευόσουν χρόνια είχε γίνει πραγματικότητα. Τώρα, που γεμάτος δύναμη και στοργή για τους αγαπημένους σου, σχεδιάζεις γεμάτος αυτοπεποίθηση για το αύριο. Δυστυχώς έτσι είναι η ζωή, γεμάτη εκπλήξεις, κόπους, αγώνα, στενοχώριες και λιγοστές χαρές. Και πάνω στη χαρά σου ήλθε ο Χάροντας και δεν σ' άφησε να χορτάσεις, πάνω στις πιο γλυκές και όμορφες ημέρες της ζωής σου σε ξάφνιασε και σε πήρε από τους δικούς σου, σε πήρε από εμάς τους φίλους σου, τους συγχωριανούς σου.

Φίλε Γιάννη, όταν σε πρωτογνώρισα κι εγώ και οι άλλοι φίλοι μας, γίναμε τόσο φίλοι και αγαπημένοι, λες και γνωριζόμαστε από μικρά παιδιά. Ξέρεις γιατί έγινε αυτό; Γιατί αγάπησες τόσο πολύ τούτο δω τον τόπο όσο δεν τον αγαπούν κι αυτοί που εδώ γεννιούνται.

Γιάννη, ποτέ μου δεν ήθελα να σε παινέψω νεκρό και άψυχο, είναι για μένα τούτο ένα πικρό ποτήρι της ζωής. Λεβέντη μας, μέχρι χθες γιε της Μάνης, πώς καρτεράς έτσι ακίνητος, εσύ που πάντα ήσουν της ζωής το παλικάρι, εσύ που πάλευες κι όλο νικούσες και τό 'θελες να 'σουν πάντα νικητής. Και ήσουν παλικάρι της Κύπρου και μας διηγόσουν τόσες ιστορίες, άριστος πατέρας και καλός οικογενειάρχης, πρώτος υπάλληλος στην εργασία σου, ασυναγώνιστος μαχητής της ιδέας της ελευθερίας, πρωταγωνιστής στα κοινωνικά δρώμενα, μπροστάρης γενικά μες στη ζωή δεν δίστασες ποτέ να μάχεσαι για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Ευσεβής χριστιανός τόσα προσέφερες για τούτο δω το χώρο που σε λίγο θα δεχθεί να σκεπάσει το άψυχο κορμί σου.

Μας έφυγες, φίλε Γιάννη, και πονούμε. Όταν μάθαμε για το πρόβλημά σου, όλοι ταραχθήκαμε και αναρωτηθήκαμε, πώς ο Γιάννης, ο λεβέντης του χωριού μας είναι δυνατό να αρρωστήσει; Στην αρχή δεν το πιστέψαμε κι όμως ήταν αλήθεια! Και να που σήμερα αντί να προχωράμε για το αύριο, εσύ μας έφυγες, ξεστράτισες και τώρα δω μαζί με την αγαπημένη σου σύζυγο Γεωργία, τις τρεις κορούλες που υπεραγαπούσες και που εσύ ήξερες να τις κάνεις ευτυχισμένες και με το λεβέντη σου το γιο, κλαίμε γιατί χάσαμε το Γιάννη τον Κανακάκη τον υπέροχο άνδρα, τον λεβέντη του χωριού μας, τον μαχητή της ζωής.

Φίλε Γιάννη, σ' αποχαιρετώ με πόνο, όμως για μένα ζεις μες στην καρδιά μου, σε βλέπω νά 'σαι εδώ, άορατος, να παρακολουθείς όλους εμάς, να χαίρεσαι μαζί μας και να κλαις μ' εμάς. Φίλε Γιάννη. Η γη που αγάπησες τόσο πολύ σε λίγο θα σε δεχθεί κοντά της. Ας είναι ελαφρύ το χόμα που θα σκεπάσει το κορμί σου. Αιωνία η μνήμη σου.

Παναγιώτη Παναγιωτουνάκου

Τα νέα μας Ξηροκάμπι

Γεννήσεις: Το ζεύγος Γεώργιος Κονίδης και Παναγιώτα Σταματάκου απέκτησε κορίτσι. Το ζεύγος Παναγιώτης Ρηγάκος και Ευγενία Λιντζέρη απέκτησε κορίτσι.

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Μαριγούλα Στεργιαννοπούλου του Δημητρίου ετών 100, Νικόλαος Σολωμός του Δημητρίου ετών 87, Ανδριανή Παπανικολοπούλου του Γεωργίου ετών 94, Αναστασία Σωμή του Δήμου ετών 87, Παντελής Σκληρός του Πέτρου ετών 86, Ιωάννης Κανακάκης του Πέτρου ετών 59, Αρετή Φρέντζου του Κων/νου ετών 63.

Παλιοπαναγιά

Γεννήσεις: Το ζεύγος Παναγιώτης Χαντζάκος και Γεωργία Κωστούλια απέκτησε κορίτσι. Το ζεύγος Κων/νος Ταμπάκης και Πολυτίμη Καλαμαρά απέκτησε κορίτσι.

Γάμοι: Η Αθηνά Ρέντζη του Βασιλείου παντρεύτηκε τον Ηλία Πλαϊνό του Κων/νου. Η Ιωάννα Δούκα του Παναγιώτη παντρεύτηκε τον Γεώργιο Μουσάκο του Παναγιώτου.

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Γεώργιος Πλαϊνός του Παναγιώτη ετών 38, Κανέλλα Πυρνοκόκη του Γεωργίου ετών 61, Παναγιώτης Γιαννόπουλος του Κων/νου ετών 92, Παναγιώτα Καπάκου του Βασιλείου ετών 99, Ιωάννης Σαχλάς του Αριστεΐδη ετών 89.

Ανώγεια

Γεννήσεις: Το ζεύγος Γεώργιος Σμυρνιός και Ελένη Σταθάκου απέκτησε αγόρι.

Γάμοι: Η Εμμανουέλα Τρουποσκιάδη του Εμμανουήλ παντρεύτηκε τον Νικόλαο Λιάσκο του Ιωάννη.

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Παναγιώτης Κόνιαρης του Ιωάννη ετών 73, Αγλαΐα Σαχλά του Χρήστου ετών 85, Κων/νος Λαμπράκος του Γεωργίου ετών 82.

Γοράνοι

Γεννήσεις: Το ζεύγος Γεώργιος Ζερβούλιας και Σουσάνα Θεοδωρίδου απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος Ευστράτιος Κοκκορός και Σταυρούλα Χαντζάκου απέκτησε αγόρι.

Γάμοι: Η Μαρία Σωτηράκου του Δημητρίου παντρεύτηκε τον Προκόπη Εξαρχάκο του Δημητρίου. Η Παναγιώτα Κοκκορού του Ηλία παντρεύτηκε τον Χρήστο Μπένο του Γεωργίου. Η Μαρία Κοκκορού του Άγιδος παντρεύτηκε τον Δημήτριο Μπέλλα του Γεωργίου. Η Παναγιώτα Δρογκάρη του Κων/νου παντρεύτηκε τον Νικόλαο Κατούνα του Ευαγγέλου.

Ποταμιά

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Παναγιώτης Καμίτσης του Γεωργίου ετών 77, Ευστράτιος Ασφής του Ιωάννη ετών 83, Αντωνία Μπαϊμά του Πέτρου ετών 80.

Άρνα

Γεννήσεις: Το ζεύγος Ηλίας Μελάς και Μαρία Κωσταντή απέκτησε αγόρι.

Γάμοι: Η Χριστίνα Τροχάτου του Παναγιώτη παντρεύτηκε τον Βασίλειο Χαντζή του Γεωργίου.

Τραπεζοντή

Γεννήσεις: Το ζεύγος Κων/νος Βαλκανάς και Κλεοπάτρα Πλεσίτη απέκτησε αγόρι.

Βασιλική (Κουρτσούνα)

Θάνατοι: Απεβίωσε ο Πέτρος Αλικάκος του Αλεξάνδρου ετών 63.

Λευκόχωμα – Κυδωνιά

Θάνατοι: Απεβίωσε η Αντωνία Ταμπάκη σύζ. Βασιλείου ετών 73.

Σπαρτιά (Κοτσαντίνια)

Γάμοι: Η Κατερίνα Bothwell του Fredvik παντρεύτηκε τον Παναγιώτη Κουμπαράκο του Κων/νου.

Θάνατοι: Απεβίωσε ο Εμμανουήλ Μητράκος του Πέτρου ετών 89.

Ευρετήριο Δημοσιευμάτων

Η ΦΑΡΙΣ, καθώς όλο και περισσότερο το ενδιαφέρον των ανθρώπων στρέφεται προς τις ρίζες, προβαίνει σήμερα στην έκδοση πλήρους ευρετηρίου των κατά καιρούς δημοσιευμάτων. Πιστεύει ότι με αυτόν τον τρόπο θα εξυπηρετήσει όσους κατάγονται από την περιοχή να ανεύρουν εύκολα ό,τι τους ενδιαφέρει, αλλά και τους ερευνητές να καλύψουν κάποια από τα ενδιαφέροντά τους.

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1966 – 1977)

- Αθανασάκου Αναστασίας, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τ.23, Ιαν.1977,σ.21-22
Ανδρέακου Αντωνίας Δ., Διγμάλωτος των Τούρκων, τευχ.22, Δεκ. 1975,σελ 13.
Ανωσύμου, Αδελφότης Γορανιτών, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 25
Ανωσύμου, Αι ανάγκαι της κοινότητος, τευχ.1, Απρ.1966, σελ 1&2.
Ανωσύμου, Αι εισαγωγικά εις το πανεπιστήμιον, τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 7
Ανωσύμου, Αναίμακτος Γενοκτονία «Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 6,8
Ανωσύμου, Αξιέπαινος Πράξις, τευχ.11,Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 3
Ανωσύμου, Απ' τα λαϊκά μας κειμήλια: «Ο ΣΚΛΑΒΟΣ», τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974,σελ 9
Ανωσύμου, Γραμμές Κατευθυντήριες, τευχ.1, Απρ.1966, σελ 1.
Ανωσύμου, Δωρεά Ευεργέτου, τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 6
Ανωσύμου, Δωρεά, τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 7
Ανωσύμου, Δωρεά, τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971, σελ 5
Ανωσύμου, Δωρεά, τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 12
Ανωσύμου, Δωρεά, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 6
Ανωσύμου, Εκδηλώσεις της κοιν. Αναπτύξεως Καμινίων,τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 8
Ανωσύμου, Δωρεά, τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 9
Ανωσύμου, Επιτροπή κοινοτικής αναπτύξεως Ξηροκαμπίου, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 13-14
Ανωσύμου, Λαϊκή Μούσα, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 11
Ανωσύμου, Λακωνικά σπουδαία-Συγχαρητήρια, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 19
Ανωσύμου, Νέα από τα χωριά μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 10
Ανωσύμου, Νέα από τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 10
Ανωσύμου, Ξηροκαμπίτικα Νέα, τευχ.2,Μάιος 1966, σελ 8.
Ανωσύμου, Ξηροκαμπίτικα νέα, τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 8.
Ανωσύμου, Ξηροκαμπίτικα νέα, τευχ.5,Σεπτ.1966, σελ 7
Ανωσύμου, Ο σύλλογος «Αγία Τριάς», τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 5
Ανωσύμου, Ο Σύλλογος Απόφοιτων και η δράσις, τευχ.11,Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 1-2.
Ανωσύμου, Παράδειγμα προς μίμηση, τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 1&4.
Ανωσύμου, Πίναξ παιδεύσεως κατοίκων, τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ. 1975,σελ 6.
Ανωσύμου, Ποδοσφαιρική συνάντησις, τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 2
Ανωσύμου, Στιγμιότυπα, τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 7
Ανωσύμου, Τα δημοτικά μας τραγούδια: «Ο ΓΙΑΝΝΟΣ», τευχ.20,Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 11
Ανωσύμου, Τα τραγούδια μας, τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 7
Ανωσύμου, Τα χωριά μας το 1830, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 2.
Ανωσύμου, Παροιμιαί, (Από μαθητική συλλογή του Γυμνασίου Ξηροκαμπίου) τ.15,Ν.-Α. 1973,σ 12
Ανωσύμου, Απ' τα τραγούδια μας, τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 2.
Ανωσύμου, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ.1975,σελ 16
Αργειτάκου Η. Στ., Ένα γράμμα, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 14-15
Βαγιακάκου Δ. Β., Φάρις-Ξηροκάμπι, τευχ.20,Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 1-8
Βαγιακάκου Δικ., Οι Πόντιοι εις τα χωριά μας,1 τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 5&6
Βορβή Γ. Σ., Νέα από τα χωριά μας «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 7
Βορβή Γ. Σ., Νέα από τα χωριά μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 2
Γιαννακοπούλου Παναγ. Ε., Φάρις (Παλιόπυργος): «ΣΧΕΣΙΣ ΑΥΤΗΣ ΜΕ ΤΟ ΒΑΦΕΙΟ», τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ. 1975,σελ 1-4
Δαρβίρη Η., Νέα από τα χωριά μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971,σελ 7
Δαρβίρη Η., Νέα από τα χωριά μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 10

- Δαρβίρη Ηλ. Ι., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 12
- Δαρβίρη Ηλ. Ι., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ.1975,σελ 16
- Δαρβίρη Ηλ. Ι., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.22,Δεκ. 1975,σελ 14
- Δαρβίρη Ηλ. Ι., Τα χωριά μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.16,Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 8
- Διαβάτη, Δουλούδια και σύννεφα, τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 5
- Διαβάτη, Τραγούδια της μοναξιάς: «ΤΗΣ ΘΛΙΨΗΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑ», τευχ.6,Μάιος 1970,σελ 4
- Κομνηνού Τ. Η., Χτες και σήμερα: «ΤΑ ΜΥΛΟΒΑΓΕΝΑ», τευχ.6,Μάιος 1970,σελ 5-6
- Δικαϊάκου Δ., Ελπιδοφόρα προσμονή, τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 4
- Δικαϊάκου Δ., Δησημονημένο χρέος:«ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΣΤΙΩΤΗΣ», τ.12,Ιαν-Μαρτ1972,σελ 3-4
- Δικαϊάκου Δημ.,Στην κάμα του καλοκαιριού «ΑΓΝΑΝΤΕΥΟΝΤΑΣ...»,τ8,Ιουλ.-Αυγ.1970,σ.4
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Η κοινωνική ζωή: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 10
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Η κοινωνική ζωή: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.18, Ιαν.-Μαρτ.1974,σελ 10
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας:«ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.19, Μ-Π1974,σ.12
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας:«ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.20, Ι.-Ν1974,σ.12
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας:«ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.21, Ι.-Μ1975,σ16
- Δογαντζή Βασιλικής Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας:«ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.22, Δ. 1975,σ 14
- Δογατζή Βασιλικής, Νέα από τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.10,Απρ.-Μάιος 1971,σελ 7
- Δογατζή Βασιλικής, Νέα από τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 10
- Δογατζή Βασιλικής, Τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 8
- Δογατζή Βασιλικής Γ., Τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 6
- Δογατζή Βασιλικής Γ., Τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 8
- Θαλασσινού Α., Ξηροκαμπίτικο αντίφωνο: «ΣΟΥΡΟΥΠΟ ΣΤΗΝ ‘ΠΑΡΑΛΙΑ’», τ.4,Ι.-Α.1966, σελ 5
- Θεοφιλόπουλου Ανδ., Από τα περασμένα: «Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΚΑΜΙΝΙΩΝ», τ.5,Σ.1966, σ3
- Θεοφιλόπουλου Ανδ., Στα ίχνη του παρελθόντος: «ΓΙΟΡΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΜΟΥΣΤΑ», .4,Ι- Α 1966,σ 6
- Θεοφιλόπουλου Α., Ενώ διαβαίνει ο καιρός «Η ΓΟΛΑ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ», τ.8,Ι.-Α.1970, σελ 6
- Καλκάνη Γ. Θ., Χτες και σήμερα «Η ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ», τευχ.1, Απρ.1966, σελ 4,5
- Καλκάνη Γ. Θ., Χτες και σήμερα «Η ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 5
- Καλκάνη Γ. Θ., Χτες και σήμερα «Η ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ», τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 2
- Καλκάνη Γ. Θ., Χτες και σήμερα «Η ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ», τευχ.5,Σεπτ.1966, σελ 6
- Καλκάνη Γ. Θ., Επιστημονικά φυσιογνωμιαί της Φελλιάς που εξέλιπον: «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ(Γυμνασιάρχης)», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 7
- Καλκάνη Γ. Θ., Σκέψεις (για το Ανάκωλο), τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971, σελ 1-3
- Καλκάνη Γ. Θ., Στ' Ανάκωλο, τευχ.11,Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 3
- Καλκάνη Γ. Θ., Η Σύστασι, τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 4
- Καλκάνη Γ. Θ., Η κατοικία στα χωριά μας, τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ. 1975,σελ 9-10
- Καλκάνη Γ. Θ., Η κατοικία στα χωριά μας, τευχ.22,Δεκ.1975,σελ 7-9
- Καλκάνη Γ. Θ., Ελληνισμός καιΧριστιανισμός: «ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΓΟΛΑΣ», τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 23-25
- Καλκάνη Γ. Θ. Χριστούγεννα, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 27-28
- Καλκάνη Ευσταθίας, Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971,σελ 7,8
- Καλκάνη Ευσταθίας, Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 10
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 8
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 10
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 6
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.16, Μαρτ.- Ιουλ.1973,σελ 8
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Η κοινωνική ζωή: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 10
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τ.19, Μ-Ι. 1974,σελ 12
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τ.20,Ι.-Ν 1974,σελ 12
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τ.21,Ι.-Μ. 1975,σελ 16
- Καλκάνη Ευσταθίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τ.22,Δ 1975,σελ 14
- Καλκάνη Μαρίας Θ., Σύλλογος Αποφοιτών, τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971, σελ 6
- Καλκάνη Μαρίας, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 21
- Καλκάνη Μαρίας Θ., Χριστούγεννα, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 27-28
- Καλκάνη Στ. Θ., Φελλιότικα επιστημονικά μορφαί που εξέλιπον: ΚΑΛΚΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ (Γιατρός), τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ.1970, σελ 8
- Καλκάνη Στ. Θ., Φελλιότικα επιστημονικά μορφαί που εξέλιπον: ΒΟΥΡΑΖΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 2

- Κανελλάκου Στ. Ν., Νέα απ' τα χωριά μας «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.8, Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 7
- Καπάκου Π., Νέα από τα χωριά μας : «ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ», τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 10
- Καπάκου Π.Σ., (Βραβ. ποιήματα) Από τους λαϊκούς μας θησαυρούς: «ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ», τ.15, Ν.-Α. 973, σ 8
- Καπετανάκου Ν., Ο γεροπλάτανος, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974, σελ 11
- Καπετανάκου Ν. Χαρ., Μοναξιές, τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974, σελ 3-4
- Καπετανάκου Ν. Χαρ., Από την ζωήν του χωριού μου: «ΤΟ ΚΑΜΑΤΕΜΑ», τ.21, Ι.-Μ.1975, σ 7-9
- Καπετανάκου Στέλλας Αν., Ξηροκαμπίτικα Νέα, τευχ.6, Μάιος 1970, σελ 8
- Καπετανάκου Στέλλας Αν., Ξηροκαμπίτικα Νέα, τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 8
- Καπετανάκου Στέλλας Αν., Ξηροκαμπίτικα Νέα, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ
- Καπετανάκου Στέλλας Αν., Κοινωνικά Ξηροκαμπιού, τευχ.10, Απρ.-Μάιος 1971, σελ 3
- Καράμπελα Μαρίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τ22, Δ. 1975, σ 14
- Καράμπελα Μαρίας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τ.23, Ι. 1977, σ 20-21
- Καραχάλιου Αναργ., Νέα από τα χωριά μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.10, Απρ.-Μάιος 1971, σελ 7
- Καραχάλιου Αναργ., Τα χωριά μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.13, Απρ.-Ιουν. 1972, σελ 8
- Καρκαμπάση Ελπινίκης Β., Αρχαιρεσίες του Συλλόγου, τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974, σελ 2-3
- Καρκαμπάση Π. Β., Ξηροκαμπίτικη μούσα «ΕΩΘΙΝΟ», τευχ.8, Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 2
- Καρκαμπάση Π. Β., Χριστούγεννα, τευχ.23, Ιαν. 1977, σελ 27-28
- Κατσαφάνα Δημ., Συμπεράσματα Αρχαιολογικής Μελέτης: «Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ», τευχ.14, Αυγ.-Οκτ. 1972, σελ 1-3
- Κατσαφάνα Δημ., Συμπεράσματα Αρχαιολογικής Μελέτης: «Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ», τευχ.15, Νοεμ.-Αυγ. 1973, σελ 9-12
- Κατσαφάνα Δημ., Συμπεράσματα Αρχαιολογικής Μελέτης: «Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ», τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 9-10
- Κατσαφάνα Δημ., Συμπεράσματα Αρχαιολογικής Μελέτης: «Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ», τευχ.17, Δεκ.1973, σελ 8-9
- Κατσαφάνα Δημ., Συμπεράσματα Αρχαιολογικής Μελέτης: «Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ», τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974, σελ 5-6
- Κατσουλάκου Θ., Βραδυνόι Θρύλοι: ΤΟ ΣΤΡΙΓΓΛΟΠΟΥΛΙ, τευχ.5, Σεπτ.1966, σελ 1-2
- Κατσουλάκου Θ., Οι Σλάβοι στην περιοχή μας, τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 2,4
- Κατσουλάκου Θ., Το Ξηροκάμπι στη Κρητική Επανάσταση, τευχ.4, Ιουλ.-Αυγ.1966, σελ 1&2
- Κατσουλάκου Θ., Χρονογράφημα: «ΤΟ ΛΥΧΝΑΡΙ», τευχ.6, Μάιος 1970, σελ 4
- Κατσουλάκου Θ., Όταν διαβαίνει ο Χάροντας με τους αποθαμένους: «ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΨΥΧΟΣΣΑΒΑΤΟ», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 3
- Κατσουλάκου Θ., Χρονογράφημα: «ΧΡΟΝΙΑΡΕΣ ΜΕΡΕΣ», τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 5
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Χρονογράφημα: «ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΗΣ.», τ 11, Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 4
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Ιστορικά έγγραφα, τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 4
- Κατσουλάκου Θ., Λαογραφική στήλη: «ΑΠΟΚΡΙΕΣ», τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 7
- Κατσουλάκου Θ., Άλλοτε και τώρα: «ΣΤ' ΑΙΩΝΙΑ», τευχ.13, Απρ.-Ιουν. 1972, σελ 5-6
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Ιστορικά τραγούδια, τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 5-6
- Κατσουλάκου Θ. Σ. (δια στόματος Σταυρούλας Π. Κονίδη), Μάνα με τους εννιά σου γιους ..., τ.17, Δ 1973, σ 5-6
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Από τον αγώνα του '21: «ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ», τ.18, Ι.-Μ 1974, σ1-2
- Κατσουλάκου Θ., Το σχολείον της Κάτω Ρίζης, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974, σελ 1-2
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Η περιοχή μας στις αρχές του 1880, τευχ.21, Ιαν.-Μαρτ. 1975, σελ 5-6
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Μια γνώμη, τευχ.22, Δεκ. 1975, σελ 10
- Κ(ατσουλάκου) Σ., Κοινωνικά, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 6
- Κατσουλάκου Στ. Ν., Νέα απ' τα χωριά μας «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.9, Ιαν.-Φεβ. 1971, σελ 6
- Κατσουλάκου Στ. Ν., Ένας Εγγλέζος περιηγητής γράφει για τον τόπο μας, τευχ.23, Ιαν. 1977, σ 8
- Καυάλη Χρ. Π., Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 2
- Καυάλη Χρ. Π., Νέα από τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.8, Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 7
- Καυάλη Χρ. Π., Εις τα ίχνη του παρελθόντος: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.11, Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 6
- Κοκκορού Γίτσας, Από τις ομορφιές του χωριού «ΑΝΑΚΩΛΙΟ», τευχ.5, Σεπτ.1966, σελ 4-5
- Κοκκορού Ν., Νέα απ' τα χωριά μας «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 7
- Κομνηνού Π. Η. & Καλκάνη Γ. Θ., Κρίσεις•Απόψεις•Σχόλια•Γεγονότα, τ.19, Μ-Ι 1974, σ 5-9
- Κομνηνού Π. Η., Απόψεις•Γεγονότα•Σχόλια, τευχ.22, Δεκ. 1975, σελ 11-12
- Κομνηνού Π. Η., Απόψεις•Γεγονότα•Σχόλια, τευχ.23, Ιαν. 1977, σελ 16-19
- Κομνηνού Π. Η., Κάτι για τον Ταύγετο, τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974, σελ 6-8

- Κομνηνού Π. Η., Κρίσεις•Απόψεις•Σχόλια•Γεγονότα, τευχ.21,Ιαν.-Μαρτ. 1975,σελ 11-15
- Κομνηνού Τ. Η., Τα κάλαντα., τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 3-4
- Κομνηνού Τ. Η., Ο Αϊ-Λιάς του Ταυγέτου, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 26
- Κομνηνού Τ. Η., Ο συνεταιρισμός και η συμβολή του εις την πρόοδον, τ.15,Ν.-Α 1973,σελ 2
- Κομνηνού Τ. Η., Ο συνεταιρισμός και η συμβολή του εις την πρόοδον, τ16, Μ.- Ι 1973,σ 3-4
- Κομνηνού Τ. Η., Οι σποράδες ελιές, τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 2
- Κουκλάκη Γ. Χριστούγεννα, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 27-28
- Κουμουστιώτη Ν., Επιτροπή κοινοτικής αναπτύξεως Ξηροκαμπίου, τευχ.22,Δεκ. 1975,σελ 9-10
- Κουντούρη Δ. Π., Αθλητικά νέα, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 4
- Κουντούρη Δ. Π., Αθλητική Κίνηση, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 15
- Κουντούρη Δ. Π., Ποδόσφαιρον, τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971, σελ 8
- Κουντούρη Δ. Π., Το ποδόσφαιρον, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 10
- Λαμπριανάκου Παναγιώτας, Νέα του σχολείου μας, τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 7
- Λαμπριανάκου Παναγιώτας*, Χριστούγεννα, τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 8
- Λάσκαρη Ελ., Οικονομική συμπαράστασις προς την κοινότητα Ξηροκαμπίου, τ.19, Μ-Ι 1974,σ 9
- Λεονταρίτη Αλ., Ένα γράμμα, τευχ.22,Δεκ. 1975,σελ 4-5
- Λιακάκου Στ., Νέα απ' τα χωριά μας «ΤΡΑΠΕΖΟΝΤΗ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 7
- Λιούνη Όλγας Αν., Από τα λαϊκά κειμήλια «ΤΡΕΙΣ ΑΝΑΡΙΩΜΕΝΟΙ», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 8
- Μακράκου Απ. Θ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΜΟΥΣΓΑ», τ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 12
- Μακράκου Απ. Θ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΜΟΥΣΓΑ», τ.20,Ιουλ.-Νοεμ 1974,σελ 12
- Μακρυκώστα Βασιλικής, Νέα απ' τα χωριά μας «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 7
- Μακρυκώστα Βασιλικής, Νέα απ' τα χωριά μας «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 7
- Μακρυκώστα Βασιλικής, Νέα απ' τα χωριά μας «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 8
- Μακρυκώστα Βασιλικής, Νέα απ' τα χωριά μας «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.5,Σεπτ.1966, σελ 7
- Ματθαίου Π., «ΤΟΥΡΛΑ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 6
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», τ.6,Μς 1970,σ 2,8
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», τ.7, Ι.1970, σ 5-6
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», τ.8,Ι.-Α. 1970, σ 5
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», τ.4,Ι.- Α.1966,σ 7,8
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ», τ.5,Σ.1966, σ 8
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «Ο ΜΠΟΛΙΑΤΖΗΣ», τευχ.1, Απρ.1966, σελ 3,5
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης θυμάται: «Ο ΜΠΟΛΙΑΤΖΗΣ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 4
- Ματθαίου Π., Ένας Ξηροκαμπίτης στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896, τ.23, Ι.1977,σ 11-12
- Ματθαίου Π., Κουμουστά (Γορανταιίκα), τευχ.3,Ιουν. 1966,σελ 3-4
- Ματθαίου Π., Το πρώτο αυτοκίνητο στο Ξηροκάμπι, τευχ.19, Μάιος-Ιούν. 1974,σελ 3-4
- Ματθαίου Π., Τον παλιό εκείνο τον καιρό: «ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ», τ.6, Μ 1970,σ 3
- Ματθαίου Π. Η., Ιερόθεος, 14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 3-5
- Μαυροειδή Ευ., Εις τα ίχνη της Αρχαίας Φάριδος, τευχ.6,Μάιος 1970,σελ 1-2
- Μαυροειδή Ευ., Εις τα ίχνη της Αρχαίας Φάριδος, τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 7
- Μαυροειδή Ευ., Εις τα ίχνη της Αρχαίας Φάριδος, τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 1
- Μαυροειδή Ευ., Φως από τα βάθη των αιώνων: «ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΑΥΛΑΚΟ ΤΗΣ ΦΑΡΙΔΟΣ», τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 1&9
- Μαυροειδή Ευ., Φως από τα βάθη των αιώνων: «ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΑΥΛΑΚΟ ΤΗΣ ΦΑΡΙΔΟΣ», τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 6-7
- Μαυροειδή Ευ. Γ., Αρχαιολογικά Ευρήματα, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 9-10
- Μαυροειδή Ευ. Γ.,Εκπόρθησις των πλουτοπαραγωγικών πηγών του Ταυγέτου, τ16,Μ-Ι1973,σ 2-3
- Μαυροειδή Ευ. Γ.,Εκπόρθησις των πλουτοπαραγωγικών πηγών του Ταυγέτου, .17, Δ1973,σ 1-2
- Μαυροειδή Ευ. Γ., Το Διαβολαύλακο, τευχ.5,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 4-5
- Μενούτη Β. Γ., Άλλοτε και τώρα: «Η ΑΡΚΑΣΙΩΤΙΚΗ ΒΡΥΣΗ», τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 6
- Μενούτη Βύλλης Γ., Ξηροκαμπίτικα νέα, τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ.1970, σελ 8
- Μήτσιου Παναγιώτας, Η κοινωνική ζωή: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 10
- Μήτσιου Παναγιώτας Φ., Η κοινωνική ζωή: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974,σελ 10
- Μιας επισκέπτριας, Μια γνωριμία με το καταφύγιο του Ταυγέτου, τ.23, Ιαν. 1977,σ25
- Μιας μαθήτριας,Επιτάφιοι λυρισμοί: « ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΛΑΓΑΝΑΚΟΥ», τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971,σ 3-4
- Ναστάκου Βασιλικής, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τ.23, Ι.1977,σ 22
- Νικολακάκου Ε., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΛΙΑΝΤΙΝΑ», τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 21
- Ξηροκαμπίτη, Το χαμόγελο, τευχ.20,Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 10

- Ορφανάκου Κ. Π., Ερείπια και αναμνήσεις: «Η ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ», τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ.1970, σελ 7
- Ορφανάκου Π. (ιερέως), Νέα από τα χωριά μας: «ΑΡΚΑΣΑΔΕΣ», τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 6
- Παναγιωτουνάκου Βάσως Η., Ονομασία οδών, τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971, σελ 8
- Παναγιωτουνάκου Ι. (ιερέως), Δαμπρά καινοτομία: «Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ», τ.7, Ι.1970, σ 2
- Παπαδάκου Γεωργίας Πρ. & Φεγγαρά Σταυρούλας Γ., Δημιουργήματα που αναφέρονται στο μεγαλύτερο γεγονός της σύγχρονης ιστορίας, τη Μικρασιατική εποποιία και καταστροφή, και συγκεκριμένα στη μάχη του Σαγγαρίου και στη μεγάλη τουρκική αντεπίθεση(μέσα Αυγούστου 1922) που απέκοψε το Α' από το Β' σώμα του στρατού μας, τευχ.8,Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 2
- Παπαδάκου Γεωργίας Πρ., Δημοτικόν τραγούδι εμπνευσμένον από τους τελευταίους σχετικούς πολέμους του έθνους μας προς τους Τούρκους(1912-13), τευχ.6,Μάιος 1970,σελ 6
- Παπαδάκου Γεωργίας Πρ., Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.7, Ιουν.1970,σελ 2
- Παπαδάκου Ελένης, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ 21
- Παπαδάκου Λ., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 8
- Παραλιάκου Α., Έτσι σαν γράμμα, τευχ.20,Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 9-10
- Παρηγόρη Σταυρούλας Π., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΛΟΒΙΤΣΑ», τ.23, Ι 1977,σ 21
- Πετράκου Η., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 8
- Πλαγιάννη Δ. Π., Η αδελφότης Γορανιτών, τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 8
- Πλαγιάννη Δ. Π., Η βρύση του Ανακόλου, τευχ.23, Ιαν. 1977,σελ12-13
- Πολυδώρου Ελένης, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τ.23, Ι. 1977,σ 22
- Πουλάκου Δήμητρας Κ., Νέα από τα χωριά μας: «ΜΟΥΣΓΑ», τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971,σελ 6
- Προκοπίδη Χαρ. Αντ., Αναμνήσεις: «Η ΓΟΛΑ», τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 8-9
- Ρέντζη Αντωνίας, Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.10,Απρ.-Μάιος 1971,σελ 7
- Ρέντζη Αντωνίας, Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 10
- Ρέντζη Αντωνίας, Τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 8
- Ρέντζη Αντωνίας Λ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τ.19, Μ-Ι 1974,σελ 12
- Ρέντζη Αντωνίας Λ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τ.20,Ι.-Ν 1974,σελ 12
- Ρέντζη Αντωνίας Λ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τ.21,Ι.-Μ. 1975,σελ16
- Ρέντζη Αντωνίας Λ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.22,Δεκ. 1975,σελ 14
- Ρέντζη Αντωνίας Π., Η κοινωνική ζωή: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974,σελ 10
- Ρέντζη Αντωνίας Π., Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 10
- Ρέντζη Αντωνίας Π., Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.15,Νοεμ.-Αυγ. 1973,σελ 6
- Ρέντζη Αντωνίας Π., Νέα από τα χωριά μας: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973,σελ 8
- Ρέντζη Αντωνίας Π., Η κοινωνική ζωή: «ΠΟΤΑΜΙΑ», τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 10
- Ρηγάκου Ν., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΓΟΡΑΝΟΙ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 7
- Σ. Α. Σ. Φ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας, τευχ.11,Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 5-6
- Σ. Α. Σ. Φ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας, τευχ.12,Ιαν.-Μαρτ. 1972,σελ 5-6
- Σ. Α. Σ. Φ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας, τευχ.13,Απρ.-Ιουν. 1972,σελ 3-4
- Σ. Α. Σ. Φ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας, τευχ.14,Αυγ.-Οκτ. 1972,σελ 6-7
- Σαχλά Μ., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 7
- Σιλαμάκου Λευκοθέας, Καμίνια, τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 8
- Σιλαμάκου Λευκοθέας, Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΜΙΝΙΑ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 7
- Σιμόπουλου Θεοφ.(Αρχιμανδρίτου), Η Ζερμπίτσα: «ΤΑΪΓΕΤΟΣ», τ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973,σ.1-2
- Σκληρού Π., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 7,8
- Σκληρού Π., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 7
- Σκληρού Π., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 8
- Σκληρού Π., Νέα απ' τα χωριά μας: «ΚΑΤΣΟΥΛΑΙΚΑ», τευχ.5,Σεπτ.1966, σελ 7
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ιστορία και Θρύλος: «Η ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΛΑ», τ.11,Ο.-Ν. 1971, σελ 7-8
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ο γύρος των ωρών: «ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ», τ.1, Α1966, σελ 2
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ο γύρος των ωρών: «ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ: ΨΙΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 3
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ο γύρος των ωρών: «ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ: παπά-ΚΟΝΙΔΗΣ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 2
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ο γύρος των ωρών: «ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ: ΠΑΠΑ-ΗΛΙΑΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ», τευχ.4,Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 4&5
- Σολωμού Βασιλικής Π., Ο γύρος των ωρών: «ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥΝΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ», τευχ.5,Σεπτ.1966, σελ 4
- Σολωμού Γ., Έλλειψις στολών μουσικών φιλαρμονικής Ξηροκαμπίου, τ.12,Ι.-Μ. 1972,σελ 8

- Σολωμού Γ., Χαιρετισμός προς τους ομογενείς τευχ., 3, Ιουν.1966, σελ 1
- Σολωμού Γ. Π., «ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΚΟΥΜΟΥΣΤΙΩΤΗΣ», τευχ.10, Απρ.-Μάιος 1971, σελ 5
- Σολωμού Γ. Π., Άμεσος στόχος της κοινότητας, τευχ.7, Ιουν.1970, σελ 1
- Σολωμού Γ. Π., Άρχοντες του τόπου μας: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΟΥΤΟΥΛΑΣ, τ.9, Ι.-Φεβ.1971, σ 7
- Σολωμού Γεωργίου Π., Άρχοντες του τόπου μας: ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΛΙΑΚΑΚΟΣ, τ.6, Μ 1970, σελ 7
- Σολωμού Γιώτας Γ., Η κοινωνική ζωή: «ΤΟ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τευχ.17, Δεκ 1973, σελ 9
- Σολωμού Γιώτας Γ., Η κοινωνική ζωή: «ΤΟ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τευχ.18, Ιαν.-Μαρτ. 1974, σελ 10
- Σολωμού Γιώτας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τ.19, Μς-Ι. 1974, σελ 12
- Σολωμού Γιώτας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τευχ.20, Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 12
- Σολωμού Γιώτας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τ.21, Ι.-Μ. 1975, σελ 16
- Σολωμού Γιώτας Γ., Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ», τ.22, Δ. 1975, σ 13-14
- Σολωμού Δημ. Β., Έπεσαν υπέρ πατρίδος: «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ (ΛΕΚΚΑΣ)», τ.9, Ι.-Φ.1971, σ 8
- Σολωμού Νίκης, Δωρεά, τευχ.15, Νοεμ.-Αυγ. 1973, σελ 5
- Σολωμού Νίκης Π., Έπεσαν εις Μ.Ασίαν, τευχ.14, Αυγ.-Οκτ. 1972, σελ 8&10
- Σολωμού Νίκης Π., Η απογραφή του πληθυσμού, τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 4
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνικά, τευχ.11, Οκτ.-Νοεμβ. 1971, σελ 8
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνικά, τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 10
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνικά, τευχ.13, Απρ.-Ιουν. 1972, σελ 8
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνική Ζωή του χωριού μας, τευχ.14, Αυγ.-Οκτ. 1972, σελ 9
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνική Ζωή του χωριού μας, τευχ.15, Νοεμ.-Αυγ. 1973, σελ 10
- Σολωμού Παναγιώτας Γ., Κοινωνική Ζωή του χωριού μας, τευχ.16, Μαρτ.-Ιουλ.1973, σελ 7-8
- Σουρτζή Μαρίας, Νέα απ' τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 7&8
- Σουρτζή Μαρίας, Νέα απ' τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.4, Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 8
- Σουρτζή Μαρίας, Νέα απ' τα χωριά μας: «ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ», τευχ.5, Σεπτ.1966, σελ 7
- Στεργιαννόπουλου Π. Γ., Τα οικονομικά πλεονεκτήματα μιας καλλιτεχνικής κινήσεως δια την κοινότητα Ξηροκαμπίου, τευχ.9, Ιαν.-Φεβ.1971, σελ 1-2
- Στούμπου Χρ. Π., Αγωνιστής του '21: «ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ ΣΤΟΥΜΠΙΟΣ», τευχ.22, Δεκ.1975, σελ 6
- Στρατάκου Κ., Αγροτικά Προβλήματα, τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 6
- Στρατάκου Κ., Ο αναδασμός και τα πλεονεκτήματά του, τευχ.4, Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 3
- Συκιώτη Ευστρ., Επίκαιρο Χρονογράφημα: «ΟΙ ΦΩΤΙΕΣ...» Αληθινή συμφορά, τ.3, Ι.1966, σ 5
- Συκιώτη Ευστρ., Ιστορία και Θρύλος: «Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΓΑΣ», τ.1, Α.1966, σελ 5,6
- Συκιώτη Ευστρ., Ιστορία και Θρύλος: «Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΙΑΚΑΚΟΥ», τ.2, Μ 1966, σελ 3,6
- Συκιώτη Ευστρ., Το Πρώτον Σχολείον, τευχ.5, Σεπτ.1966, σελ 1
- Συκιώτη Ευστρ., Τούρκικα χτίσματα, τευχ.4, Ιουλ.- Αυγ.1966, σελ 3
- Συκιώτη Ευστρ. Κ., Δεν τη βαστούσαν ριζιμιά, δεν την κρατούσαν φράχτες: «ΟΤΑΝ Η ΡΑΣΙΝΑ ΒΥΘΙΣΕ», τευχ.8, Ιουλ.-Αυγ. 1970, σελ 3
- Ταϊφάκου Ι. Γ., Η τοπογραφία της νοτίου κοίτης Λακεδαιμόνος κατά την περιήγησιν του Πausανίου, τευχ.23, Ιαν. 1977, σελ 1-8
- Ταϊφάκου Ι. Γ., Η τοπογραφία Φάριδος και Βρύσεων, τευχ.22, Δεκ. 1975, σελ 1-4
- Τάρταρη Γεωργίας, Ευεργεται του Ξηροκαμπίου, τευχ.5, Σεπτ.1966, σελ 2-3
- Τάρταρη Γεωργίας, Η Αγία Τριάδα: «ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΝΑΓΚΕΣ», τευχ.2, Μάιος 1966, σελ 1&5
- Τάρταρη Γεωργίας, Ο σύλλογος κυριών και δεσπινίδων Ξηροκαμπίου, τευχ.3, Ιουν.1966, σελ 6
- Τεκόση Π. Χ., Για την Κουμουστά, τευχ.10, Απρ.-Μάιος 1971, σελ 4-5
- Τεκόση Π. Χ., Νέα στοιχεία δια την δράσιν του Αντωνίου Κουμουστιώτη, τ.13, Α.-Ι. 1972, σ 1-3
- Τζαννετάκου Γ., Δια την συλλογήν, τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 7
- Το Εκκλησιαστικόν Συμβούλιον, Σύλλογον Ξηροκαμπιτών «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», τ.19, Μ-Ι 1974, σ 10
- Το Ξηροκάμπι (από πίνακα), Εγκατάστασις Ποντίων εις την περιοχήν μας, τ.17, Δ 1973, σ 7-8
- Το Ξηροκάμπι, Συγχαρητήρια, τευχ.20, Ιουλ.-Νοεμ 1974, σελ 12
- Το Ξηροκάμπι, Διόρθωσις, τευχ.12, Ιαν.-Μαρτ. 1972, σελ 9
- Τσίριμπα Αιμιλίας, Ματιές στη ζωή του χωριού μας: «ΑΝΩΓΕΙΑ», τευχ.23, Ιαν. 1977, σελ 22
- Φραγκή Αν. Κ., Θησαυροί των περασμένων χρόνων εις την Ιεράν Μονήν Ζερμπίτσης, τευχ.15, Νοεμ.-Αυγ. 1973, σελ 3&4
- Φραγκή Τ. Κ., Χριστούγεννα, τευχ.23, Ιαν. 1977, σελ 27-28
- Φτέρη Γ., (Απ' το βιβλίο «Πρόσωπα και Σχήματα») Ο Κλεμανσώ στον Ταΰγετο, τ.15, Ν.-Α.1973, σ 1

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1979 - 1981)

- Δικαϊάκου Δ., Όταν οι άνθρωποι θέλουν: «Ο δρόμος της Κουμουστάς», τ.1, Ιαν-Ιουν 1979, σ 12-13
- Δικαϊάκου Δ., Η Γιατράκαινα αποκρούει τον Ιμπραήμ στην Κουρτσούνα, τ.4, Α. 80-Ιουλ 81, σ 65-66
- Η ΦΑΡΙΣ, Τον παλιό εκείνο καιρό: «Εξετάσεις στα μαθηματικά», τευχ.1, Ιαν-Ιουν. 1979, σελ 20
- Η ΦΑΡΙΣ, Δuo λόγια, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 21
- Η ΦΑΡΙΣ, Επί Καποδίστρια, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 25-27
- Η ΦΑΡΙΣ, Κοντά στις ρίζες, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 41
- Η ΦΑΡΙΣ, Απ' τα τραγούδια του λαού μας: «Ο Γιάννος-Η Αράχωβα», τ.3, Ιαν-Ιούλ 1980, σελ 46
- Η ΦΑΡΙΣ, Ερωτήματα και απαντήσεις, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 54-59
- Η ΦΑΡΙΣ, Πολίτες και Πολιτική, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 61-62
- Καπάκου Έρρικας, Ludwig Ross: «Περιήγηση στην Ελλάδα», τ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 42-43
- Καπάκου Έρρικας, Η τυπογραφία της περιοχής μας, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 63-64
- Καπάκου Π., Παλαιοχώρι, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 79-80
- Κ(αράμπελα) Ε. Γ., Το μαρμαρωμένο λοντάρι, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 69
- Καρκαμπάση Π., «Πλεονάκις πολέμησάν με εκ νεότητός μου», τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 31
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Τα καταφύγια του Δήμου Φάριδος και η σημασία τους στον Α' Βενετοτουρκικό πόλεμο(1463-1479), τευχ.1, Ιαν-Ιούνιος 1979, σελ 1-5
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Από τα τραγούδια του Χάρου, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 24
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Επεσεν υπέρ πατρίδος: «Δημοσθ. Π. Σταρόγιαννης», τ.3, Ιαν-Ιουλ 1980, σ 44,45
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Η λαϊκή σάτιρα και ο λαός, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 68
- Κ(ατσουλάκου) Σ. Θ., Παροιμίες, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 69
- Κομνηνού Π. Η., Σκέψεις - Σχόλια-Γεγονότα, τευχ.1, Ιαν-Ιούνιος 1979, σελ 17-20
- Κομνηνού Π. Η., Σκέψεις - Σχόλια - Γεγονότα, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 36-38
- Κ(ομνηνού) Π. Η., Διάφορα, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 53
- Κομνηνού Π. Η., Τα μυλοβάγενα και η τύχη τους, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 71-72
- Κομνηνού Π.- Καλκάνη Γ., Σκέψεις - Σχόλια - Γεγονότα, τ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 81-83
- Κουμουστιώτη Νικ., Αντώνιος Δ. Κουμουστιώτης(δήμαρχος Φάριδος), τ.4, Α.1980-Ιλ 1981, σ 66
- Κουντούρη Δ., Αθλητική κίνηση, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 59
- Κουντούρη Δ., Αθλητισμός, τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 89-90
- Λεονταρίτη Α./ Κατσουλάκου Γ. /Σκληρού Ν. Π., Δόγοι & Αντίλογοι: «Γράμματα αναγνωστών», τευχ.4, Αυγ.1980-Ιούλιος 1981, σελ 84-86
- Λιτζέρη Βερόνικας, Λυρισμοί - προβληματισμοί: «Στην Πολοβίτσα», τ.4, Α. 80-Ιλ 81, σ 75-76,77
- Ματθαίου Γ., Το πέρασμα ενός καλλιτέχνη: «ΝΙΚΟΛ. ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ», τ.4, Α.80-Ιλ 81, σ 73-74
- Ματθαίου Η. Γ., Η δραστηριότητα του χορευτικού συγκροτήματος, τ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σ 51,52
- Ματθαίου Π., Ένα κατόρθωμα: Ευάγγελος Παπαδάκος, τευχ.1, Ιαν-Ιούνιος 1979, σελ 10-11
- Ματθαίου Π., Πώς γιορταζόταν η Πρωτομαγιά στο Ξηροκάμπι, τ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 33-34
- Ματθαίου Π., Σελίδες Κατοχής: «Ερχονται οι Γερμανοί», τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 47-48
- Μαυροειδή Ευαγ. Γ., Στα χρόνια του ξεσηκωμού: «Ένας αφανής αγωνιστής», τ.2, Ι-Δ. 79, σ 22-24
- Μαυροειδή Ευαγ. Γ., Η μετονομασία της Κοινότητας Ξηροκαμπίου, τ.4, Α.1980-Ιλ 1981, σ 86-89
- Μετανάστη, Καημοί της Ξενιτιάς, τευχ.1, Ιαν-Ιούνιος 1979, σελ 16
- Μετανάστη, Οδοιπορικό του μετανάστη, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 50,51
- Μετανάστη, Το οδοιπορικό του μετανάστη: «απορίες κι ερωτήματα», τ.4, Α.1980-Ιουλ, 1981, σ 70
- Νικολόπουλου Γ., Τα χωριά μας ενώνουν τις προσπάθειές τους, τευχ.3, Ιαν-Ιούλ. 1980, σελ 53
- Π(απαδάκου) Ν., Ο δρόμος της Κουμουστάς, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 32
- Πολυχρονοπούλου Μαρίας (Συζ. Νικήτα), Ένα Γράμμα, τευχ.1, Ιαν-Ιούν. 1979, σελ 13-14
- Προκοπίδη Χ. Α., Πώς είδε την περιοχή μας ο Ludwig Ross: ΚΟΥΜΟΥΣΤΑ, τ1, Ιαν-Ιούν 79, σ 7-9
- Προκοπίδη Χ. Α., Η Άρνα και ο κάμπος, τευχ.2, Ιούλιος-Δεκ.1979, σελ 28-30
- Ρασίνα (Καρκαμπάση Βεν.), Εύθυμα Στιγμιότυπα Από τη ζωή της αγοράς, τ1, Ι-Ιουν 79, σ 15,16
- Ρασίνα (Καρκαμπάση Βεν.), Εύθυμα στιγμιότυπα: Ουδεμίαν συγγένειαν, τ2, Ιούλ-Δ. 79, σ 35,39
- Ρασίνα (Καρκαμπάση Βεν.), Περασμένα κι αμίμητα, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 45
- Σγουπάκου Δ., Ο Σύλλογος Φιλοπροόδων Νέων Παλαιοπαναγιάς, τ.4, Αυγ.80-Ιουλ 81, σ 77,78
- Στούμπου Π. Χ., Κουμουστά, τευχ.1, Ιαν-Ιούνιος 1979, σελ 6
- Στούμπου Π. Χ., Στ' αλώνι τ' Αι-Στράτηγου, τευχ.3, Ιαν-Ιούλιος 1980, σελ 49
- Στούμπου Π. Χ., Από τη ζωή της Κουμουστάς: «ΤΟ ΣΠΟΡΙΟ», τευχ.4, Αυγ1980-Ιουλ81, σ 67-68
- Ταϊφάκου Ι. Γ., Ο κ. Ι. Ταϊφάκος χαιρετίζει την έκδοση της «Φάριδος», τ.1, Ιαν-Ιουν 1979, σελ 6

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1992 – 2001)

- Αμοιρίδη Α. Χ., Υμνος στη μητέρα, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 19
- Αμοιρίδη Α. Χ., Το Ο. Κ. έχει ελληνική ρίζα, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 22
- Αμοιρίδη Α. Χ., Το παράπονο του μετανάστη, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 33
- Ανδρεάκου Π. Π., Ο μετανάστης, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 18
- Ανδρουλιδάκη Αμαλίας, Περιγραφή του καθολικού της Μονής Γόλας, τ.2, Απρ.1992, σελ 2-4
- Ανωόμου, Αντί Προλόγου, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 1
- Ανωόμου, Η κοινότητα Ξηροκαμπίου τιμά τους ευεργέτες της, Τεπελένι, τ.1, Ιαν.1992, σελ 11
- Ανωόμου, Κοινοτικά Ξηροκαμπίου, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 12-13
- Ανωόμου, Αναπτυξιακός Σύνδεσμος-Αθλητικά, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 15
- Ανωόμου, Για την Κουμουστά, 2, Απρ.1992, σελ 1
- Ανωόμου, Ο Γυμναστικός Όμιλος Ξηροκαμπίου «ΚΥΝΙΣΚΑ», τευχ.2, Απρ.1992, σελ 11
- Ανωόμου, Κοινοτικά Ξηροκαμπίου, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 12
- Ανωόμου, Αθλητικά, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 14
- Ανωόμου, Για την πολιτιστική, οικολογική και οικονομική αναβάθμιση του Ξηροκαμπίου, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 1-2
- Ανωόμου, Αθλητικά, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 18
- Ανωόμου, Ανάθεμά τον που θα πει τ' αδέρφια δεν πονιούνται, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 18
- Ανωόμου, Τράπεζα αίματος Ξηροκαμπίου-Από τις δραστηριότητες του Πολιτιστικού Συλλόγου-Κοινοτικά Ξηροκαμπίου-Κοινοτικά και πολιτιστικά Παλαιοπαναγιάς, τ.4, Ιαν.1993, σελ 12-14,15
- Ανωόμου, Δραστηριότητες Δημοτικού Σχολείου Ξηροκαμπίου- Εκλογές στο σύλλογο κυριών και δεσποινίδων «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»- Κοινοτικά Ξηροκαμπίου, τ.5, Ιούλιος 93, σ 11-13
- Ανωόμου, Από τα λαϊκά μας κειμήλια, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 10-11
- Ανωόμου, Υπέρ της εκκλησίας- Ψήφισμα- Κοινοτική δραστηριότητα- Επιτυχόντες σε Α.Ε.Ι.&Τ.Ε.Ι.- Επιμορφωτικά Σεμινάρια, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 12-15
- Ανωόμου, Από τη δράση του πολιτιστικού συλλόγου, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 1
- Ανωόμου, Για τις αγιογραφίες της Αγια-Τριάδας, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 13
- Ανωόμου, Σύλλογος κυριών & δεσποινίδων Ξηροκαμπίου-Κοινοτικά, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 14
- Ανωόμου, Εκκλησιαστικά νέα του χωριού μας-Τράπεζα αίματος Ξηροκαμπίου-Σύντομες Ειδήσεις, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 10-12
- Ανωόμου, Οργάνωση συνεδρίου Ξηροκαμπιτών, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 1-2,5
- Ανωόμου, Εκκλησιαστικά νέα του χωριού μας-Τράπεζα αίματος Ξηροκαμπίου, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 13
- Ανωόμου, Πρώτο συνέδριο Ξηροκαμπιτών, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 1
- Ανωόμου, Χρήσιμα ιστορικά στοιχεία, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 7
- Ανωόμου, Εκκλησιαστικά νέα του χωριού μας- Εγκαίνια ιερών ναών- Τράπεζα αίματος Ξηροκαμπίου, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 13
- Ανωόμου, Ανταμώνουμε όλοι στο Ξηροκάμπι, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 3
- Ανωόμου, Εκκλησιαστικά νέα του χωριού μας, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 13
- Ανωόμου, Σύντομα νέα- Σύλλογος κυριών Ξηροκαμπίου «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», τ14, Απρ.1996, σ 14-15
- Ανωόμου, Ο σύλλογος «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 15
- Ανωόμου, Πρόσκοποι στο χωριό μας-Αυθεντικό, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 14
- Ανωόμου, Υπέρ πατρίδος αγωνισάμενοι, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 13
- Ανωόμου, Από τη δραστηριότητα του συλλόγου «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 16
- Ανωόμου, Δημοτικές εκλογές, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 15
- Ανωόμου, Από τη δράση της εκκλησίας-δωρεές, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 13-14
- Ανωόμου, Σύλλογος κυριών Ξηροκαμπίου, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 14
- Ανωόμου, Από τη δραστηριότητα του συλλόγου κυριών Ξηροκαμπίου, τ.28, Φεβ.2001, σελ 14
- Ανωόμου, Σύμπτωμα των καιρών, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 34
- Αποστολάκου Γ. Η., Οι εκκλησιές του Παλιοχωριού, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 3-4
- Αποστολάκου Γ. Η., Οι δρόμοι του Παλιοχωριού, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 4
- Αραχωβίτη Κ., Ανακοίνωση, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 13
- Αραχωβίτη Κ., Δήμος Φάριδος, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 3
- Ασημάκη Σταμούλας, Προβληματισμοί γύρω από το θέμα της ίδρυσης βιβλιοθήκης στο δήμο, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 21
- Ασημομούτη Β., Οι Ναυπλιείς ζωγράφοι και η Λακωνία, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 3-5

- Βαγιακάκου Α. Β., Περί της ονομασίας του δήμου Φάριδος, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 3-20
- Βαφάκου Σ. Π., Γεώργιος Ν. Καψάλης, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 9
- Βαφάκου Σ. Π., Η σαμαροποιία αργοπεθαίνει, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 22,23
- Βαφάκου Σ. Π., Οι Ξηροκαμπίτες του Τορόντο, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 21-22
- Βολτή Τ. Α., Κουμουστά, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 15-16
- Βολτή Τ. Α., Κουμουστά, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 12-13
- Βολτή Τ. Α., Κουμουστά, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 11-15,25
- Βολτή Τ. Α., Το μυστήριο του σεντουκιού, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 23-25
- Βολτή Τ. Α., Ο Καλογιάννος, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 11-12
- Βούλα, Γράμμα από τον Καναδά, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 8
- γ., Οι άνθρωποι του τόπου μας... που «έφυγαν ήσυχοι»... παράδειγμα για όλους μας, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 9-10
- Γαβαλά Πέτης, Γ. Α. Κ.- Αρχαία Νομού Λακωνίας, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 4-7,11
- Δικαϊάκου Δ. & Κατσουλάκου Θ. Σ., Αυτοί που έφυγαν, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 14
- Δικαϊάκου Δ., Οι βαρελάδες του Ταυγέτου, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ13-14
- Δικαϊάκου Δ., Οδοιπορικό στο Γύθειο, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 7-9
- Δικαϊάκου Δ., Ο σύλλογος κυριών και δεσποινίδων «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 10,11
- Δικαϊάκου Δ., Πώς έφαγε τα ωραία ζαχαρωτά του κοριτσιού ο μπάμπια-Μιγάλης, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 9-10,12
- Δικαϊάκου Δ., Παλιές εικόνες από τη ζωή, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 12-13
- Δικαϊάκου Δ., Ήρθαν τα γελιδόνια και έφεραν την πολιτισμική άνοιξη, τ.23, Ιούν 1999, σ 8-9,12
- Δικαϊάκου Δ., Έτσι αγαπούσαν τότε..., τευχ.25, Απρ.2000, σελ 19
- Δικαϊάκου Δ., Από τις απορίες του λαού μας, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 26
- Ενός Μαθητή, Δραστηριότητες δημοτικού σχολείου Ξηροκαμπίου, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 13
- Εξαρχάκου-Ρηγάκου Ιωάννας, Από τα δημοτικά τραγούδια, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 12
- Η ΦΑΡΙΣ, Αποχαιρετισμός σ' ένα φίλο: «Παναγιώτης Στούμπος», τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 15
- Ηλιοπούλου Κ., Είκοσι χρόνια μετά, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 14
- Ηλιοπούλου Κ., Οι παλιοί μαθητές, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 15
- Θεοφιλοπούλου-Διαβολίτση Αντονίας, Η γιαγιά μου, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ.5-6
- Θεοφιλοπούλου-Διαβολίτση Αντονίας, Είσαι παντού, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 14
- Καλκάνη Γ. Θ., «ΓΟΛΑ» Η αναστήλωση ενός μοναστηριού, τευχ.8, Απρ.1994, σελ 2-8
- Καλκάνη Γ. Θ., Τα αερόστατα στο Ξηροκάμπι τη 10ετία 1960-70, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 8-9
- Καπετανάκου Γ. Δ., Οι αναμνήσεις ενός μετανάστη, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 18-20
- Καπετανάκου Γ. Δ., Ο επιτάφιος της Ελένης, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 15
- Καπετανάκου Ν., Τα δύσκολα χρόνια, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 6-7
- Καπετανάκου Ν., Ξανθιά, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 11
- Καπετανάκου Ν., Μνήμη άμωμης κόρης, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 23-24
- Καπετανάκου Ν., Ελεγεία, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 13
- Καπετανάκου Ν., ΟΧΙ Οκτώβρης 1940, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 6-7
- Καπετανάκου Τ. Σ., Στα χρόνια του ξεριζωμού, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 7-9
- Καπετανάκου Χ. Α., Καμινιώτικες ιστορίες, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 12,13
- Καπετανάκου Χ. Α., Παλιές ενθύμησες, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 12-13
- Καπετανάκου Χ. Α., Αναμνήσεις ενός Καμινιώτη, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 9
- Καπετανάκου Χ. Α., Πάντα σε σκέφτομαι, φτωχοχώρι μου, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 13,14
- Καπετανάκου Χρήστου & Μίτσας, Στους τάφους των ηρώων, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 17
- Καράμπελα Μαρία Γ., Κωνσταντίνος Γ. Συκιώτης, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 9-10
- Κ(αρυώτη) Ι(φιγένειας), Οι Ρωσοπόντιοι του χωριού μας, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 12
- Κ(αρυώτη) Ι(φιγένειας), Ο εκ Ταυγέτου Ταυγέτος Νικηφόρος Βρεττάκος, τ8, Απρ.94, σ18-19,20
- Κατσαρού Γ. Δ., Ένας Γερμανός περιηγητής στην εποχή μας, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 2-6
- Κατσουλάκου Γ., Γεώργιος Ι. Βολτής, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 15-16
- Κατσουλάκου Δ. Θ., Ο κώδικας του ιερού ναού του αγίου Γεωργίου, τευχ.25, Απρ.2000, σ 3-12
- Κ(ατσουλάκου) Δ., Τιμή στο δάσκαλο, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 18
- Κ(ατσουλάκου) Δ., Αρχαιολογικά ευρήματα, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 19
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Μικρά Ασία: Ζωντανές Μνήμες, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 3-6,9
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Δημοσθένης Ν. Σαλαμβούρδος, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 10
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Από το γλωσσικό μας ιδίωμα: «ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ», τευχ. 7, Ιαν.1994, σελ 11
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Ανθρώπινα, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 13

- Κατσουλάκου Θ. Σ., Στ' αλώνια, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 11,15
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Πωλητήρια έγγραφα του 18^{ου} αιώνα, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 5-7
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Το αρχείο του Βασιλείου Σ. Χριστόπουλου, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 5-6
- Κ(ατσουλάκου) Θ., Και παιδεμένου γνώση, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 15
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Ανέκδοτη διαθήκη του 18^{ου} αιώνα, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 3-4
- Κ(ατσουλάκου) Θ. , Θάνατος από μανιτάρια, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 12
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Τοπωνυμικά: Ρασίνα, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 14
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Τοπωνυμικές υποθέσεις, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 12
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Στον τραγουδιστή Σταύρο Γ. Ξηροπόδη, τευχ.23, Ιούνιος 1999,σελ 11
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Η κόρη απ' τα Καμίνια που τούρκεψε, τευχ.24, Οκτ.1999,σελ 4-9
- Κ(ατσουλάκου) Θ. , Μια σημαντική μαρτυρία για την εκκλησία της αγίας Τριάδας Ξηροκαμπίου, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 12
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Παλιοπαναγιά-Παλιόχωρα, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 11,17
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Υπόμνηση, τευχ. 27, Οκτ.2000, σελ 3
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Η πολιτισμική κληρονομιά, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 3
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Στη Γεωργία Ανδριανοπούλου-Καλκάνη, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 16
- Κατσουλάκου Θ. Σ., Νικόλαος Μπουραζέλης, τευχ.30,Οκτ.2001, σελ 8
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Ανασκαφές στους Γοράνους, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 5
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Η ομάδα Βόλλεϋ του Απόλλωνα το καμάρι του Ξηροκαμπίου, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 15
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Το σχολείο του Καποδίστρια, τευχ.6, Οκτ.1993, σελ 1-3
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Κυκλοφοριακά..., τευχ.8, Απρ.1994, σελ 1
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Λακωνία, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 4-7
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Λακωνία, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 3-5
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Ο δρόμος προς την Κουμουστά, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 3
- Κατσουλάκου Σ. Θ., Αθλητικές θύμησης, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 14-15
- Κ(ατσουλάκου) Σ., Από τη δραστηριότητα του δήμου Φάριδος, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 23-26
- Κ(ατσουλάκου) Σ. Θ.,Οι ομορφιές του τόπου μας, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 3
- Κοκορού-Αλευρά Γεωργίας, Ανοιχτή επιστολή, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 3-4
- Κομνηνού Π. Η., Τελευταίος χαιρετισμός, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 13-14
- Κομνηνού Π. Η., Μας ταιριάζει το πένθος, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 13-14
- Κομνηνού Π. Η., Έτσι σαν ένα απλό αντίο, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 13
- Κομνηνού Π. Η., Αντώνιος Μιχαλακέας, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 30-31
- Κονίδη Β. Π., Τοπωνυμίες του Ταυγέτου, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 20
- Κονίδη Γ., Ιστορίες που γράφει το κυνήγι, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 11,14
- Κονίδη Ευγενίας Ι., Τοπικά έθιμα γεννήσεως και λοχείας, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 9
- Κονίδη Ευγενίας Ι., Η κυρία Θεώνη, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 15-16
- Κονίδη Ευγενίας Ι., Ο μπάριμπα Γιάννης ο Αλεξάκης, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 21
- Κονίδη Ευγενίας Ι., Ένας Άγγλος στην περιοχή μας, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 3-6
- Κ(ονίδη) Γ., Ελαιοφόρια, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 19-20
- Κ(ονίδη) Γ. Π., Τοπικό Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 9,13
- Κονίδη Ι., Το πιο μεγάλο πρόβλημα, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 15-16
- Κονίδη Ι. Π., Δημοτικό Σχολείο Ξηροκαμπίου, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 9-10
- Κονίδη Ι. Π., Το τελευταίο κυνήγι, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 10-11
- Κονίδη Ι. Π., Ο μπάριμπα-Μήτσος και οι σάτιρες του, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 12
- Κονίδη Ι. Π., Αθλητικά, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 15
- Κονίδη Ι. Π., Ο μπάριμπα Λάμπρος και το παγωτό του, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 10
- Κονίδη Ι. Π., Αρχείο Δημοτικού Σχολείου Κουμουστάς, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 8
- Κονίδη Ι. Π., Μάθημα υγιεινής, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 9-10
- Κονίδη Ι. Π., Γιάννηδες και Γιώργηδες, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 11
- Κονίδη Ι. Π., Αποχαρέτα τον Ευρώτα που ήξερες, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 7,14
- Κονίδη Ι. Π., Στο γήπεδο, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 18
- Κ(ονίδη) Κ(αλομοίρας), Η λαμπριάτικη κουλτούρα στη Λιαντίνα, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 6
- Κονίδη Καλομοίρας, «Χαρές που χάθηκαν στη σκόνη», τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 13
- Κονίδη Καλομοίρας, Πρώτη Μαΐου 1997, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 14
- Κονίδη Καλομοίρας, «Έλεγχος», τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 13
- Κονίδη Μ. Π., Έπος 1940-41 Αυτοί που πολέμησαν θυμούνται, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 8-9

- Κονίδη Π. Η., Ιερόθεος ο τελευταίος ηγούμενος της Ιεράς Μονής Γόλας, τ.13, Ιαν.1996, σελ 15
- Κονίδη Χ. Κ., Είμαστε Έλληνες όχι Ρώσοι..., τευχ.14, Απρ.1996, σελ 12
- Κ(ονίδη) Χ. Κ., Δάσκαλε, σ' ευχαριστούμε, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 11
- Κονίδη-Χριστογάμπρου Βούλας, Για την Κρύα Βρύση, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 16
- Κουκούλη Σωτηρίας, Ιερά μονή Ζερμπίτσας, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 5
- Κουκούλη Σωτηρίας, Βασίλειος Παρθύμος, τευχ.8, Απρ.1994, σελ 20
- Κουμουτσίδη Α., Το μοναστήρι του Κούμπαρη, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 11
- Κουμουτσίδη Μ., Αναμνήσεις από τον μπάριμπα-Λιά Μπακογιώργη, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 4-5
- Κουμουτσίδη Μ., Από την ιστορία της Παλαιοπαναγιάς, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 6
- Κουτσουμπού-Κονίδη Καλομοίρας, Λίγα λόγια για τα «ΛΑΚΩΝΙΚΑ ΝΕΑ» της Αυστραλίας, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 13
- Κουτσουμπού-Κονίδη Καλομοίρας, Στο μικρό Αποστόλη, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 14
- Κουτσουμπού-Κονίδη Καλομοίρας, Ιφιγένεια εν Ταύροις, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 22
- Κουτσουμπού-Κονίδη Καλομοίρας, Ο Χριστόφορος που ήταν Χριστόδουλος, τ29, Μ 01, σελ 29
- Κουτσουμπού-Κονίδη Καλομοίρας, Ο Ταύγετος και ο κ. Ταύγετος, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 13
- Κυρκίνη-Κούτουλα Α., Η προσωπικότητα και η δράση του Αμούς αγά από τη Βαρδούνια στην προεπαναστατική Πελοπόννησο, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 4-10
- Κωτσάκη Θ. Μ., Κοινοτικός προγραμματισμός, τευχ.13, Ιαν. 1996, σελ 11
- Λαμπριανάκου-Βορβή Π., Χριστούγεννα, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 12
- Λαμπρινάκου Ι., Δύο χορδές που μοιάζουνε, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 13-14
- Λαμπροπούλου Ε. & Λαμπρινού Ε., Παλλακωνικός Σύλλογος η φωλιά των αποδήμων Ελλήνων, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 11
- Λάσκαρη Α. Γ., Η ζειαφόρος και κριθοφόρα Φάρις(Χρονικογεωγραφική τοποθέτηση και ετυμολόγηση & σημασία της λέξεως «Φάρις»), τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 3-6
- Λάσκαρη Α. Γ., Η ζειαφόρος και κριθοφόρα Φάρις(προϊστορικοί και ιστορικοί χρόνοι), τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 3-6
- Λάσκαρη Α. Γ., Ιδανικές ... μορφές, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 3
- Λάσκαρη Α. Γ., Ο δήμαρχος Αντώνης Κουμουσιώτης και ο ληστής Φιορέτος, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 9-10
- Λάσκαρη Α. Γ., Γεώργιος Σολωμός του Στρατήγη, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 16
- Λάσκαρη Α. Γ., Περί Φιορέτου, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 7
- Λάτση Γ. (ιερέα), Γιατί τόση αδιαφορία αδελφοί μου, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 12
- Λάτση Γ. (ιερέα), Δωρεές εις τον ναό αγίας Τριάδος Ξηροκαμπίου, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 11
- Λάτση Γ. (ιερέα), Δωρεές προς τον ιερό ναό αγίας Τριάδος Ξηροκαμπίου, τευχ.28, Φ.2001, σ 17
- Λάτση Γ. (ιερέα), Το δεύτερο κωδωνοστάσιο της αγίας Τριάδος Ξηροκαμπίου, τ.30, Ο.01, σ14
- Λάτση Γ. (ιερέα), Η Παναίτσα της Κουμουστάς, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 18
- Μ(ανιατάκου) Η. Γ., Ιστορικά Ανέκδοτα, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 26
- Μ(ανιατάκου) Η.& Χ(ριστόπουλου) Β., Της αγοράς, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 34
- Μ(ανιατάκου) Η.& Χ(ριστόπουλου) Β., Της αγοράς, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 18
- Μανδραπήλια Π. Γ., Μια πέτρα, μια κερασιά κι ένας οχτάχρονος, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 10-12
- Μανιατάκου Η. Γ., Η πρώτη αντιστασιακή πράξη, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 27
- Μανουσόπουλου Γ. Π., Ο Άγγελος Σικελιανός και ο Ταύγετος, τευχ.5, Ιουλ.1993, σελ.6-7
- Μανουσόπουλου Γ. Π., Δε παν' να ιδούν τα μάτια μου, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 10
- Μανουσόπουλου Γ. Π., Κοινά τοπωνύμια Φάριδος Λακεδαιμόνος και Πετραλώνων Ολυμπίας, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 3-8
- Μανουσόπουλου Γ. Π., Κοινά τοπωνύμια Φάριδος Λακεδαιμόνος και Πετραλώνων Ολυμπίας, τευχ.8, Απρ.1994, σελ 9-17
- Μανουσόπουλου Γ. Π., Μοιρολόγια, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 3-5
- Μενούτη Βασ., Επικήδειος για τον Γιώργο Μενούτη(εκ μέρους και των αδελφών του Βίλλης και Πάολας), τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 32
- Μιχαλάκου Θ. Ν., Τον καιρό του Μπράιμη, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 12,17
- Μπουραζέλη Ν., Το πρώτο μου ταξίδι στη Σπάρτη, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 6-7
- Μπουραζέλη Ν., Αναπόληση της Ζερμπίτσας του 1920, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 8,10
- Μπουραζέλη Ν., 28^η Οκτωβρίου 1940, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 3
- Μπουραζέλη Ν., Αναμνήσεις από τα παλιά σχολικά χρόνια, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 7-8
- Μπουραζέλη Ν., Ο θερισμός, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 4,12
- Μπουραζέλη Ν., Το πρώτο αεροπλάνο στη Λακωνία, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 6

- Μπουραζέλη Ν., Επίσκεψη στο Παλαιοχώρι, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 5,10
- Μπουραζέλη Ν., Η Κωλοπάνα, το παλαιοχωρικό ποτάμι, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 9,14
- Μπουραζέλη Ν., Η παλιά διατροφή, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 10
- Μπουραζέλη Ν., Αναμνήσεις απ' το Αλβανικό μέτωπο, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 7-8
- Μπουραζέλη Ν., Έλληνες και ιδεολογία, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 14
- Μπουραζέλη Ν., Η γλίστρα, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 17,26
- Μπουραζέλη Ν., Οι αετοί του Μύτικα, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 14
- Μπουραζέλη Ν., Ο γάμος στις αρχές του λήξαντος αιώνας, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 17
- Μπουραζέλη Ν., Η γέφυρα Λαπάνι, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 8,14
- Μπουραζέλη Ν., Συμμαθητές και αργότερα αντίπαλοι, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 22
- Μπουραζέλη Ν., Αμήχανος ρόλος Σαμαρείτη στ' Άγραφα, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 8
- Μυλωνάκου Σ. Α., Λαϊκή ιατρική και πρακτικοί γιατροί στη Λακωνία, τευχ.11,Ιουν.95,σ 2-6,14
- Μυλωνάκου Σ. Α., Χιώτες στη Λακωνία, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 3-5,8
- Μυλωνάκου Σ. Α., Τα θελήματα, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 11,12
- Μυλωνάκου Σ. Α., Το πανηγύρι των αγίων Τεσσαράκοντα, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 10,12
- Μυλωνάκου Σ. Α., Το σχολαρχείο και οι μαθητές του, τευχ.28, Φεβ.2001, σελ 9-10
- Νιάτσου Ελένης, Τόριζα, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ 10-11
- Νιάτσου Ελένης, Κοινοτικά Παλαιοπαναγιάς, τευχ.3, Οκτ.1992, σελ17
- Ξανθάκου-Καπετανάκου Μίτσας, Πού είναι τα χρόνια, τευχ.17, Ιούνιος 1997, σελ 14
- Οδυσσέα, Το μουλάρι μας, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 8,9
- Οδυσσέα, Ο μπάμπας μου ο Παναγιωτάκης, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 10-11
- Οδυσσέα, George the Greek, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 12-13
- Οδυσσέα, Ιστορία μιας φωτογραφίας, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 9,12
- Οδυσσέα, Τα λαλάγγια θέλουν δυνατή φωτιά, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 10
- Οδυσσέα, Γιώργη μου, παλικάρι μου, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 17-18
- Οδυσσέα, Η μουριά του σπιτιού μου, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 16-17
- Οδυσσέα, Ο φίλος μου ο Πότης και το μυστικό του, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 27-28
- Ορφανάκου Σταυρούλας, Μεγάλη Παρασκευή στη Γόλα, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 10
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Ο νερόμυλος του παππού μου, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 7-8
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Το πανηγύρι του Μυστρά άλλοτε και τώρα, τ.17, Ιούνιος 1997, σ 6-7
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Κοντά στο κληματόρεμα, τευχ.18, Οκτ.1997, σελ 7-8
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Αγγελική και Σωτήρης, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 10-11
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Γεγονότα, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 15
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Γεγονότα, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 15
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Οι δρόμοι της Κουμουστάς, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 9,12
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Γεγονότα, τευχ.22, Μαρ.1999, σελ 12
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Πώς ανοίγονταν τα πηγάδια, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 10
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Σύντομα νέα, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 12
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Σύντομα Νέα, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 23
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Από τη δραστηριότητα του δήμου, τευχ.24, Οκτ.1999, σελ 23
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Το παζάρι της Παρασκευής, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 18,22
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Σύντομα Νέα, τευχ.25, Απρ.2000, σελ 27
- Ορφανάκου Σταυρούλας Δ., Σύντομα νέα, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 25
- Παναγιωτουνάκου Π. Ι., Συνέδριο της Εταιρείας Λακωνικών σπουδών στο Ξηροκάμπι, τευχ.29, Μάιος 2001, σελ 21
- Παπαδάκου Αιμιλίας, Για το Δημήτρη Δικαϊάκο, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 16-17
- Παπαδάκου Έλενας Σ., Στην κορυφή του Ταυγέτου, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 6-9
- Πήλια Π., Αναμνήσεις από τον πόλεμο του '40, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 1-2,4
- Πήλια Π., Ένας μεγάλος δάσκαλος έφυγε, τευχ.5, Ιούλιος 1993, σελ 14
- Πήλια Π., Γεώργιος Β. Σολωμός, τευχ.8, Απρ.1994, σελ 21-23
- Πήλια Π., Γεώργιος Β. Σολωμός, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 8-9
- Πήλια Π., Γεώργιος Β. Σολωμός, τευχ.12, Σεπτ.1995, σελ 10-11
- Πολίτη-Μελά Ελευθερίας, Στο καταφύγιο του Γιώργη, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 11
- Πολίτη-Μελά Ελευθερίας, Ανάβαση στην κορυφή του προφήτη Ηλία, τ.17, Ιουν 1997, σ 11-12
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 15
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.8, Απρ.1994, σελ 23
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 14

- Προκοπίδη Η., Σύντομες ειδήσεις, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 14
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 15
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.21, Νοεμ.1998, σελ 10
- Προκοπίδη Η., Αθλητικά, τευχ.23, Ιούνιος 1999, σελ 11
- Προκοπίδη Χ. Α., Παλιές αναμνήσεις από τη Γόλα, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 1-3
- Προκοπίδη Χ. Α., Αρχαιολογικές-ταξιδιωτικές παρατηρήσεις Γερμανού αρχαιολόγου στη Λακωνία, τευχ.20, Ιούλιος 1998, σελ 3-8
- Σκουριώτη Ευγενίας, Ευστράτιος Π. Σκουριώτης, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 14
- Στούμπου Π. Χ., Το πανηγύρι τ' Αγιοσαράντωνε, τευχ.2, Απρ.1992, σελ 7-8
- Στούμπου Π. Χ., Από τη ζωή της Κουμουστάς, τευχ.4, Ιαν.1993, σελ 8-9
- Στούμπου Π. Χ., Αγάπες του βουνού, τευχ.9, Σεπτ.1994, σελ 6-7
- Ταϊφάκου Ι. Γ., Πάτριος Ιστορία, τευχ.5, Ιούλ. 1993, σελ 1-2
- Ταϊφάκου Ι. Γ., Λογοτεχνικά, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 1-2
- Τάρταρη Γ. Θ., Νοσταλγικό άρωμα βιβλίου, τευχ.13, Ιαν.1996, σελ 14
- Τάρταρη Θ. Π., Το ποτάμι, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 11-12
- Τεκόση Π. Χ., Τεπελένι, τευχ.1, Ιαν.1992, σελ 7-10
- Τσάμπηρα Α. Ε., Γοράνοι δοξασμένοι, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 24
- Φασσέα -Fischer D., Αναμνήσεις και σκέψεις, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 7-8
- Φραγκή Αφροδίτης Α., Ο Παρηγόρης, τευχ.14, Απρ.1996, σελ 9-10
- Φραγκή Αφροδίτης Α., Του Φάσου το τραγούδι, τευχ.15, Οκτ.1996, σελ 4
- Φραγκή-Σκληρού Βούλας, Χαρίλαος Προκοπίδης, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ15
- Φωτόπουλου Α., Επικήδειος λόγος στον Π. Γιατράκο(1851), τευχ.25, Απρ.2000, σελ 13-14
- Φωτόπουλου Α., Ιστορικά στοιχεία για την περιοχή της Φάριδος κατά την Οθωνική περίοδο, τευχ.27, Οκτ.2000, σελ 4-8,22
- Χαραλαμπίκη Χ., Το γλωσσικό ιδίωμα των χωριών του δήμου Φάριδος, τευχ.21, Ν.1999, σλ 3-8
- Χριστάκου Π. & Σταθάκου Κ., Η ζωντανή μνήμη της Κουμουστάς, τευχ.7, Ιαν.1994, σελ 9
- Χριστάκου Π., Τον πρώτο χρόνο της κατοχής, τευχ.10, Ιαν.1995, σελ 11
- Χριστάκου Π., Στη διάρκεια του εμφυλίου, τευχ.19, Μαρ.1998, σελ 6
- Χριστόγαμβρου Σταυρούλας Η., Χριστούγεννα στην Κουμουστά, τευχ.30, Οκτ.2001, σελ 10
- Χριστόπουλου Β. Η., Από το αρχείο του Βασ. Σ. Χριστόπουλου, τευχ.16, Μαρ.1997, σελ 4-5
- Χριστόπουλου Β. Η., Τα έξοδα μιας οικογένειας στην αρχή του αιώνα μας, τ.17, Ιουν 1997, σ 5
- Χριστόπουλου Β. Η., Έμπορος στο Ξηροκάμπι, τευχ.26, Ιούνιος 2000, σελ 15
- Χρίστου & οικογένειας, Ένα γράμμα, τευχ.11, Ιούνιος 1995, σελ 9